

PROVINCIERAAD VAN ANTWERPEN

Beknopt verslag.

Vergadering van 4 december 2020

Zitting van 9 december 2020

De voorzitter verwelkomt de leden op de voortgezette vergadering van 4 december 2020. Hij opent de vergadering om 14 uur.

De heer Provinciegriffier is aanwezig.

Tekenden de aanwezigheidslijst:

De heer	ANCIAUX Koen
Mevrouw	BAKELANTS Ann
De heer	BELLENS Peter (*)
De heer	CALUWÉ Ludwig
De heer	CLAESSEN Jan
Mevrouw	COLSON Mireille
Mevrouw	COTTENIE Christ'I (*)
Mevrouw	CUYLAERTS Nathalie
De heer	DE HAES Jan
De heer	DE QUICK Erik (*)
De heer	DE WINTER Stefan
De heer	DILLEN Koen (*)
Mevrouw	FRANÇOIS Catherine (*)
De heer	GEYSEN Kris
De heer	GYS Seppe (*)
Mevrouw	HELSEN Katleen
Mevrouw	JACQUES Ilse (*)
Mevrouw	LAUWERS Linda (*)
De heer	LEMMENS Luk
De heer	PALINCKX Koen (*)
De heer	SCHOOFS Louis
De heer	SOHIER Rudy
Mevrouw	STEVENS Lili
Mevrouw	TALHAOUI Fauzaya
De heer	VALKENIERS Bruno
De heer	VAN BUEREN Hugo (*)
Mevrouw	VAN DIENDEREN Ilse
Mevrouw	VAN GORP Valery (*)
Mevrouw	VAN HAUTEGHEM Marleen (*)
Mevrouw	VAN OLMEN Mien (*)
De heer	VAN RANSBEECK Brend
De heer	VANDENDRIESSCHE Diederik
Mevrouw	VERHAERT Inga (*)
De heer	VERHAEVEN Eddy (*)
Mevrouw	WECKHUYSSEN Wendy

Verontschuldigd: Mevrouw de Gouverneur, de heer Tobias Daneels

(*) Zij waren tijdens de raadsvergadering fysiek niet aanwezig in het provinciehuis, maar namen van thuis uit digitaal deel aan de vergadering (inclusief de stemmingen).

De raad is bijeen in openbare vergadering.

OPENBARE VERGADERING

De VOORZITTER vraagt dat iedereen die gebruikmaakt van een powerpointpresentatie, die bezorgt aan Tom Scheefhals.

Hij feliciteert mevrouw Jacques met haar verjaardag.

(applaus)

De VOORZITTER vraagt of mevrouw Van Dienderen er geen probleem mee heeft dat mevrouw Colson haar beide tussenkomsten achter elkaar toelicht en dat pas daarna haar tussenkomst volgt.

Mevrouw VAN DIENDEREN heeft hier geen probleem mee.

Omgevingsvergunningen

Mevrouw COLSON zegt dat het u niet zal ontgaan zijn dat er recent in de media heel wat te doen is geweest rond de problematiek van grootschalige industriële landbouwbedrijven. Het is dan ook een problematiek die in heel Vlaanderen speelt. In de provincie Antwerpen vinden we dergelijke bedrijven vooral terug in de Kempen. Lokale landbouwers staan onder constante druk van hun leveranciers en afnemers om steeds maar verder hun bedrijven uit te breiden. Uit de sector hoort zij de duidelijke kreet dat overleven in de landbouwsector vandaag alleen nog maar mogelijk is wanneer men aan schaalvergroting doet. Het aantal landbouwers in Vlaanderen daalt jaarlijks, maar het aantal dieren stijgt en de bedrijven worden steeds groter. Landbouwers zijn ondernemers en verdienen onze steun, maar de roep om oplossingen is ook hoog vanuit gemeentes en omwonenden. De huidige situatie is voor iedereen moeilijk.

De gevolgen zijn in de Kempen niet te overzien. Gebieden die bestemd zijn voor landbouw komen vol te staan met grote industriële loodsen voor intensieve veeteelt. Waar tegenwoordig veelal slachtkippen worden gekweekt. Onze open ruimte raakt zo verder versnipperd. De bedrijven zijn vaak loodsen met daarin industriële installaties op een grote betonnen fundering. We moeten ons misschien al wel de vraag durven gaan stellen of deze activiteiten nog wel thuishoren in agrarisch gebied. In vele gemeentes verdwijnt het lokale draagvalk bij de omwonenden voor dergelijke grootschalige projecten. Want velen onder ons hebben misschien wel eens graag een kip op hun bord, maar duidelijk liever niet de stal in hun achtertuin. De uitstoot van ammoniak van deze stallen draagt sterk bij aan de stikstofdepositie. Grote aanvoer van stikstof via de lucht verzuurt en vermest onze bodem. De geurhinder van een kippenstal kan enorm zijn. De impact op mens en milieu is dan ook groot. Uit een recente studie van de VMM uit 2019 blijkt dat in Vlaanderen de hoogste ammoniakconcentraties te vinden zijn in het centrale deel van West-Vlaanderen, het noorden van de provincie Antwerpen en het noordoosten van Limburg.

Spreekster verwijst naar de provincie West-Vlaanderen waar volgens haar de problematiek veruit het grootst is. Zeer recent werd daar een studie besteld door de provincie om een duidelijker beeld te krijgen van de effectieve geurimpact op de omgeving van vleeskippenstallen. Men was ervan overtuigd dat de gehanteerde geurcijfers en modellen niet meer voldoende waren om een

omgevingsvergunningsdossier voor een vleeskippenstal te beoordelen. De conclusie van deze geurstudie wijst erop dat de geurimpact van vleeskippen in de praktijk afwijkt van wat er theoretisch berekend wordt volgens de door Vlaanderen gehanteerde cijfers.

Mevrouw Colson begrijpt dat de provincie in het beoordelen van omgevingsvergunningsaanvragen gebonden is aan wat Vlaanderen decretaal vastlegt. Maar hier blijkt dat er wel wat parameters aan herziening toe zijn en dat er een duidelijk hiaat zit in de bestaande reglementering.

Vandaar haar vragen: bent u op de hoogte van deze studie rond geurhinder die uitgevoerd door de provincie West-Vlaanderen en de resultaten ervan? Kan een degelijke studie in de provincie Antwerpen ook iets betekenen voor de problematiek die we kennen in de Kempen?

Mevrouw COLSON zegt dat het de afgelopen periode voor gemeentebesturen niet evident was om in volle corona en tijdens de lockdown eenzelfde service naar de burgers te blijven garanderen. Dat zal voor de provincie niet anders zijn geweest. Een omgevingsvergunning die bij een gemeente wordt ingediend vraagt normaal het nodige vooroverleg, aftoetsen en contact met lokale politici en ambtenaren. Alvorens men tot een gedragen verhaal kan komen. Ook was het moeilijker om burgers op een snelle en persoonlijke manier te kunnen informeren over dossiers. Niet iedereen is al even vertrouwd met de digitale wereld. Gemeenten hebben hiervoor een aardig tandje moeten bijsteken. Bovendien merken we ook dat er een toenemende complexiteit is in vele dossiers voor omgevingsvergunningen. Vele kleinere gemeentes moeten vaak beroep doen op externe adviesinstanties om dossiers te kunnen behandelen.

Zo'n vergunning blijft voor vele burgers vaak een persoonlijk verhaal. Waarmee men een eigen kleine droom wil realiseren: het bouwen of verbouwen van een woning, het ontwikkelen van een bouwgrond als appeltje voor de dorst, het uitbreiden van een eigen bedrijfje. Het zijn vaak herkenbare verhalen die mensen direct raken, zowel emotioneel als in hun portemonnee. De huidige coronacrisis heeft dit niet makkelijker gemaakt. Mevrouw Colson vraagt zich dan ook af welke invloed de coronacrisis heeft gehad op de vergunningverlening. Net een van die essentiële taken van onze provincie. De provincie is een zeer belangrijke vergunningverlenende overheid. En treedt ook op als beroepsinstantie voor vergunningen die worden beslist door gemeentebesturen. Vandaar haar vragen: in uw uiteenzetting leerden we dat er een bijkomende jurist zal worden aangeworven. Had de coronacrisis hiermee te maken? Heeft u een wijziging gekend in de hoeveelheid beroepsdossiers tijdens de crisis?

Mevrouw VAN DIENDEREN verwijst naar het bestuursakkoord dat heel wat aandacht besteedt aan de SDG's. Die zullen bij elke beslissing van de deputatie mee in de afweging worden genomen. Zoals zij gisteren van de gedeputeerde heeft begrepen zal dit geconcretiseerd worden volgend jaar. Een van de belangrijke bevoegdheden van de deputatie is het afleveren van omgevingsvergunningen. De vraag stelt zich of de deputatie er klaar voor is om ook voor deze besluitvorming de SDG's als kader mee te nemen.

In de presentatie van de administratie in de commissie werden alvast de volgende SDG's naar voor geschoven:

- 3: goede gezondheid en welzijn
- 6: schoon water en sanitair
- 8: eerlijk werk en economische groei
- 9: industrie, innovatie en infrastructuur
- 12: verantwoorde consumptie en productie
- 16: vrede, veiligheid en sterke publieke diensten.

De selectie van deze 6 SDG's toont aan dat het een moeilijke evenwichtsoefening is. Het verheugt haar in ieder geval om te zien dat ook SDG 16 wordt vermeld: we hebben inderdaad sterke publieke diensten nodig om afwegingen over de vergunningsaanvragen te maken.

Mevrouw Van Dienderen verwijst naar een case om dit toe te passen namelijk dat van de megastallen. Recent zijn de megastallen stevig in de publiciteit gekomen. Landbouwer en milieu zijn het slachtoffer van deze grootschalige ontwikkelingen. Om die zichzelf versterkende spiraal stop te zetten, is de vergunningverlening een cruciaal instrument. Hier komt, aldus spreekster, de verantwoordelijkheid van de deputatie om de hoek kijken; alsook het engagement om beleidsbeslissingen te toetsen aan de SDG's. Vandaar heeft zij dan ook de volgende vragen: Welk kader heeft de deputatie uitgewerkt om haar beslissingen over vergunningen te toetsen aan de SDG's? Welk monitoringssysteem zal de deputatie opzetten om haar beslissingen te toetsen aan de effecten van schaalvergroting? Is er al een terugkoppeling met het Vlaams niveau geweest? Zij verwijst naar een eerdere de provincieraad. Heeft de deputatie van het Vlaams niveau, zijnde de minister, al 'instructies' gehad over de toepassing van Vlaamse beleidsregels rond milieu bij de vergunningverlening van megastallen?

De heer LEMMENS bedankt de collega's voor de vragen die zij hebben gesteld. Wat de vragen betreft inzake het vergunningsbeleid, hij de problematiek die wordt aangehaald goed kent. Reeds heel wat gemeentebesturen en burgers zijn ons hierover komen vinden. Collega gedeputeerde Ludwig Caluwé voert zelfs al een tijd overleg hierover met de gemeentebesturen in de Noorderkempen. De provincie krijgt vaak het verwijt dat wij op grote schaal vergunningen afleveren voor megastallen. Bij het beoordelen van een omgevingsvergunning zijn we steeds gebonden aan de decretaal bepaalde kaders die Vlaanderen ons aanreikt. Wij kunnen zelf geen kaders aanpassen. Het is dan ook zo dat veel vergunningen, die gebruik maken van de nieuwste technologieën, aan het einde van een vergunningsprocedure gunstig worden beoordeeld omdat zij in overeenstemming zijn met wat wettelijk is bepaald. Dan wordt het voor het bestuur moeilijk om een vergunning te weigeren. Landbouwers zijn ook ondernemers en hebben dezelfde rechten, net zoals eenieder die bij ons een vergunning komt aanvragen. De regels en het speelveld zijn nu eenmaal voor iedereen gelijk. De deputatie heeft natuurlijk een zekere beoordelingsvrijheid waarbinnen wij een afweging kunnen maken.

Voor het beoordelen van een omgevingsvergunning voor een kippenstal wordt het milieulijk getoetst aan de VLAREM II (Vlaams reglement betreffende de milieuvergunning). De VLAREM II bevat echter geen decretaal 'geurkader' of concrete Vlaamse geurkwaliteitsnormen. Dit is inderdaad een lacune in de wetgeving. Deze decretaal kaders kan de provincie zelf niet aanpassen, maar we kunnen natuurlijk wel nadenken over onze onderzoeksmethoden bij de beoordeling van vergunningen. Bij gebrek aan een geurkader, gebruiken we momenteel de methodiek die beschreven staat in de MER-richtlijnenboeken RLB Lucht en RLB Landbouwdieren. De daarbij horende geuremissiefactoren voor vleeskuikens variëren van, en nu worden we technisch, 0,26 tot 0,33 Ouder-untis per dier en per seconde. Afhankelijk van het gekozen stalsysteem. In afwachting van verder onderzoek of Vlaamse besluitvorming hanteren we deze emissie cijfers. Ook andere provincies werken zo. Er bestaat inderdaad het vermoeden dat die cijfers eigenlijk te laag liggen.

De studie van de provincie West-Vlaanderen is ons nog maar zeer recent bezorgd. Wij moeten daar als deputatie nog kennis van nemen. De provincie West-Vlaanderen kent een problematiek die nog groter is dan in de provincie Antwerpen. Wanneer zij toetsten aan de bestaande regelgeving stelde men vast dat de aanvragen voldoen. Toch bleven de klachten van omwonenden en gemeentebesturen komen. Zij hebben met deze studie voor hun provincie die cijfers uit de richtlijnenboeken opnieuw onderzocht. De West-Vlaamse studie gebruikt iets andere meeteenheden, maar stelt dat het gemiddelde geuremissiecijfer 1,22 snuffeleenheid per seconde per dierplaats (se/s.dierplaats), met

1,84 normaalkuub per uur per dierplaats ($\text{Nm}^3/\text{h.dierplaats}$) bedraagt. Samengevat is de conclusie van de West-Vlamingen dat de impact van bestaande stallen op de omgeving meer dan 2,5 keer groter is dan het Vlaamse kader.

Er is nog niet genoeg onderzoek gedaan om te kunnen stellen dat deze cijfers ook gelden voor de provincie Antwerpen. Maar de heer Lemmens is zeker bereid om te onderzoeken of een degelijke studie in onze provincie mogelijk is. We zouden dan, aan de hand van de resultaten, dossierindieners kunnen vragen om geuremissiestudies bij te brengen aan de hand van de resultaten uit onze eigen studie. Wij zullen dit bekijken.

Spreker zegt verder dat hij zeer veel begrip heeft voor de impact die intensieve veeteelt met zich kan meebrengen op mens en milieu. Het draagvlak onder de bevolking en bij lokale besturen gaat dezelfde weg op zoals we vandaag zien bij de windmolendossiers, het verdwijnt in een zeer snel tempo. Dat merken we op de provincie dagelijks.

In Vlaanderen worden zeer efficiënte intensieve landbouwmethoden gehanteerd, met grote opbrengsten op kleine oppervlaktes. Dat maakt dat de sector zeer sterk geïndustrialiseerd is en gericht op schaalvergroting. Er spelen grote belangen mee. Nadenken over oplossingen is dan ook nodig. Misschien moet er bekeken worden of degelijke industriële landbouwactiviteiten niet kunnen worden ondergebracht op een soort agrarisch bedrijventerrein. Waar intensieve pluimvee en varkensbedrijven dan terecht kunnen met hun zware trafiek, geur en geluidshinder. Helaas zijn dit discussies die wij hier eigenlijk niet kunnen voeren. Finaal zal het niet alleen de bevoegde Vlaamse minister, maar de voltallige Vlaamse regering zijn die de sleutel in handen heeft om in deze haar verantwoordelijkheid te nemen. Louter naar de provincies wijzen zal het probleem niet oplossen. Zoals gezegd, de provincie kan haar methoden wel aanpassen, maar niet de decreten. Het komt op het einde altijd op hetzelfde neer: Onze oppervlakte in Vlaanderen is klein, onze open ruimte is zeer versnipperd. De ruimte om iets te ondernemen is beperkt. Maar moeten we dan gaan stellen dat de landbouwsector in Vlaanderen geen toekomst meer heeft? Is dat waar we naartoe willen gaan? Hij alvast niet. De weg naar een duurzaam geurbeleid is volgens hem nog lang maar de deputatie doet alvast haar deel van het werk.

Voor wat de vraag betreft over het kader dat de deputatie heeft uitgewerkt om haar beslissingen over vergunningen te toetsen aan de SDG's, verwijst de heer Lemmens naar de 5 P's waarop de SDG's zijn gebaseerd: people, planet, prosperity, peace and partnership. Ecologie, economie en welvaart moeten dus steeds hand in hand gaan. Zoals al eerder aangehaald in deze provincieraad, worden omgevingsvergunningen door de provincie afgeleverd conform de geldende milieuwetgeving in Vlaanderen. Deze is decretaal bepaald en vormen tot op heden nog steeds ons kader om vergunningsaanvragen te toetsen. De provinciale diensten nemen de SDG's al mee in de opmaak van hun adviezen aan deputatie gezien de deputatie tracht om het gebruik van de SDG's van onderuit in de organisatie te integreren.

De vergunningsprocedure garandeert eigenlijk op zich al dat alle regelgeving betreffende milieu, klimaat en energie worden nageleefd. Er wordt door ons als provincie steeds ingezet op het gebruik van de best beschikbare technieken om de uitstoot maximaal te beperken. In de omgevingsvergunningsprocedure vragen we ook adviezen van de bevoegde instanties en toetsen we af aan de geldende wetgeving voor alle relevante thema's. Dat gaat onder meer over water, geluid, lucht, geur, natuur, behoud van open ruimte, enzoverder. De omgevingsvergunning is voor ons een heel krachtig uitvoeringsinstrument dat aanzet tot innovatief en duurzaam ondernemen. We hebben dan ook rechtstreeks impact op de uitstoot van broeikasgassen en de inzet van klimaatvriendelijke technieken.

De SDG's vragen om een geïntegreerde benadering van de verschillende dimensies aangaande duurzame ontwikkeling, waarbij maar liefst 17 doelstellingen en 169 subdoelstellingen naar voor worden geschoven. Doelstellingen die bovendien met elkaar

gelinkt zijn. Innovatief en duurzaam ondernemen, maar ook reductie van verontreiniging. Dat betekent voor ons geen vergunningenstop, maar vraagt het zoeken naar een juiste balans tussen ecologie en economie.

Welk monitoringssysteem zal de deputatie opzetten om haar beslissingen te toetsen aan de effecten van schaalvergroting in de landbouw – extra dieren, extra verharding - op lucht en water? Omgevingsvergunningen gaan veel verder dan enkel de landbouwsector en horen bij allerlei soorten activiteiten zoals recreatie, landbouw of industrie van allerlei aard. De omgevingsvergunning bekijkt voor vergunningsaanvragen de impact van diverse types installaties op vlak van hinder, impact op de gezondheid, omgeving, milieu en natuur. Nagenoeg alle milieuthema's worden vervat in één procedure, wat een dossier zeer complex maakt. Het opzetten van een monitoringssysteem en het kiezen van indicatoren is gezien de veelheid van thema's en de complexiteit, een zéér moeilijke oefening. De dienst Omgevingsvergunningen heeft de hulp ingeroepen van de Universiteit Antwerpen om een klimaatplan uit te werken zodat we naar een uitgebreidere monitoring kunnen gaan. In dit klimaatplan zullen ook een aantal indicatoren opgenomen worden. Zoals bijvoorbeeld het aantal evaluaties en bijstellingen naar aanleiding van de evaluaties in kader van de omzetting van een BREF in de VLAREM. Dergelijke bijstellingen hebben immers impact op de emissies van GPBV-installaties. Het is niet onze bedoeling om een monitoringssysteem met rapportering te gaan opzetten zoals de VMM dit bijvoorbeeld doet voor het opvolgen van de milieukwaliteit van water en lucht.

U vraagt naar cijfers rond verharding en aantal dieren. Er is een enorme veelheid aan cijfers en thema's die kunnen bevraagd worden. Het Vlaamse omgevingsloket en het provinciale dossierbehandelingssysteem is gericht op het behandelen van vergunningsaanvragen. Beleidsmatig kunnen we van daaruit rapporten halen voor bepaalde thema's die relevant zijn voor ons vergunningenbeleid. De zaken die u nog naar voorschijn vraagt om nog een bijkomende aanpassing van deze systemen en van de rapporteringstool. Hij geeft hierbij een voorbeeld: in het Vlaamse omgevingsloket zijn er data beschikbaar over de hoeveelheid verharding, maar het gaat dan enkel over vergunningsplichtige oppervlaktes verspreid over de verschillende stedenbouwkundige aanvragen én zonder onderscheid tussen waterdoorlatend of niet-waterdoorlatend. De data over bijvoorbeeld ontharding zitten dus versnipperd over een dossier, verspreid in het loket en zijn onvolledig. De oppervlakte van verharding en ontharding opvolgen vraagt een aanpassing van de IT-systemen in de eerste plaats het Vlaamse. Intussen wij hebben onze mensen nodig om de vergunningverlening in goede banen te leiden.

Heeft de deputatie van het Vlaams niveau, zijnde de minister, al 'instructies' gehad over de toepassing van Vlaamse beleidsregels rond milieu bij de vergunningverlening van megastallen? Neen, we hebben tot op heden niets vernomen van enig initiatief dat de minister zou nemen. Er was recent in de media sprake van een omzendbrief, maar ook daar hebben we nog niets van ontvangen.

Omgevingsberoepen

de heer LEMMENS zegt dat die vraagstelling over de juridische ondersteuning bij de dienst omgevingsberoepen tweeledig is.

Ten eerste: de noodzaak aan bijkomende juridische ondersteuning heeft diverse oorzaken. We hebben een zeer goed uitgebouwd team dat zich bezighoudt met de Omgevingsberoepen. De correcte beoordeling en besluitvorming hiervan blijft inderdaad een belangrijke taakstelling van de provincie. We merken echter dat bijkomende ondersteuning noodzakelijk was voor de behandeling van vergunningsdossiers en ook om ons ruimtelijk beleid verder te ondersteunen. De toename van beslissingen in beroepsdossiers leidt eveneens tot een toename van het aantal procedures bij de Raad voor Vergunningsbetwistingen tegen de beslissing van de deputatie. De beroepsdossiers

worden ook steeds juridischer van aard, waardoor meer juridische bijstand van onze stedenbouwkundigen nodig bleek. De omgevingsvergunning is complexer geworden omdat ze eigenlijk een integratie is van vier oude vergunningsstelsels: de stedenbouwkundige vergunning, de socio-economische vergunning, de natuurvergunning en de milieuvergunning. Daarbovenop heb je tegenwoordig als aanvrager de mogelijkheid om tijdens de beroepsprocedure wijzigingsverzoeken in te dienen en termijnverlenging aan te vragen. Wat bijkomende beoordelingen vraagt.

Daarnaast is er de toenemende juridische complexiteit van de ruimtelijke planning, met langere en ingewikkeldere procedures. De behandeling van een dossier moet snel en correct kunnen gebeuren. De afstand tot de burger willen we als deputatie zo kort mogelijk houden. Om de ondersteuning en kwaliteit van onze besluitvorming te kunnen blijven garanderen was het noodzakelijk dat we naar bijkomende versterking zochten.

Voor wat betreft de vraag rond wijzigingen in het aantal dossiers tijdens corona kan hij het volgende meegeven. Het totaal aantal Omgevingsberoepen dat ingediend werd in 2020 ligt in lijn van het aantal beroepen in 2019. Namelijk 1019 in 2020 en 1018 dossiers in 2019. Een echte wijziging in het aantal ingediende beroepsdossiers heeft zich dus niet echt voorgedaan tijdens de coronacrisis. Maar er is wel een stijging als we vergelijken met 2018. Dat was een overgangsjaar van de stedenbouwkundige beroepen naar Omgevingsberoepen. Het totaal aantal ingediende stedenbouwkundige beroepen en omgevingsberoepen waren toen samen goed voor 930 dossiers. Een stijging die veroorzaakt werd door de invoering van de omgevingsvergunning. Als we nog verder teruggaan in de tijd, dan zien we dat er in 2016 en 2017 in totaal respectievelijk 742 en 749 stedenbouwkundige beroepen werden ingediend bij de provincie. Tussen de jaren 2019 en 2020 moeten we ook het verschil maken tussen het aantal ingediende en het aantal behandelde beroepsschriften. Niet alle ingediende beroepen resulteren namelijk in een beslissing van deputatie. Een aantal dossiers worden onvolledig of onontvankelijk verklaard door de Provinciaal Omgevingsambtenaar. Er is wel een toename geweest van het aantal dossiers waarin een inhoudelijke oordeel werd genomen door onze deputatie. In 2019 waren dat er 753 en voor 2020 zitten we nu al aan 931 beslissingen. Dat is een stijging van ongeveer 23%. Er werden dus minder dossiers onvolledig of onontvankelijk verklaard.

En tenslotte, omgevingsberoepen zijn inderdaad dossiers die vaak gaan over heel persoonlijke verhalen van mensen, die iets proberen te ondernemen of realiseren. Of mensen die vrezen dat hun rust verstoord zal worden. Onze wekelijkse hoorzitting van de Omgevingsberoepen is langer geworden en moet door de lockdowns ook steeds vaker digitaal worden georganiseerd.

De heer SCHOOFs vraagt zich af, verwijzend naar de artikelenreeks in De Standaard, of er criteria zijn die rekening houden met het feit dat er familiale bedrijven zijn die van de ene generatie op de andere generatie wordt doorgegeven, en dat er daarnaast industriële investeerders zijn. Zijn de vergunningen overdraagbaar?

De heer LEMMENS zegt dat het een interessante reeks is die in De Standaard wordt gepubliceerd. Er zijn natuurlijk verschillen tussen de familiale bedrijven en de megastallen die op ons afkomen. Het is daar dat gedeputeerde Caluwé mee bezig is in de Noorderkempen. Het draagvlak wordt voor die megastallen alsmaar moeilijker. De deputatie is er evenwel toe gehouden om een beslissing te treffen geval tot geval. Advocaten komen af met wat zich in de omgeving is gebeurd. Wij bekijken dit steeds elk dossier op zich.

Mevrouw VAN DIENDEREN hoopt dat de deputatie een meer pro-actieve houding zou willen aannemen ten aanzien van Vlaanderen en de bevoegde minister. Wat het

opvolgingssysteem betreft (het omgevingsloket), meent zij dat het beleid blijkbaar bepaalde gegevens niet uit het systeem kan halen. Zij hoopt dat het beleid zich niet aanpast aan het systeem. Zij hoopt dat de tekortkomingen die blijkbaar in het systeem zitten, kunnen worden weggewerkt. Wat de aanpak van de vergunningverlening betreft meent zij dat partijen zoals de indieners, de advocaten wel steeds worden gehoord, maar dat er volgens haar te weinig wordt geluisterd indien het gaat over grote groepen van mensen die willen worden gehoord wanneer er veel bezwaarschriften werden ingediend. Kan hier geen betere hoorformules worden uitgewerkt zodat hiermee het draagvlak zou toenemen?

De heer LEMMENS zegt dat niks doen niet zijn aard is en ook niet die van de deputatie. Er wordt wel degelijk overleg gepleegd met de minister. Ook met de Vereniging van Vlaamse Provincies wordt hier aan gewerkt. Hij wijst er wel op dat de deputatie de wetgever moet respecteren. De regelgeving is duidelijk en is wat ze is. We gaan misschien meer moet doen om aan de minister aan te geven dat de criteria wellicht moeten worden gewijzigd. De info van het monitoringsysteem wordt gebruikt. Het systeem is wat het is. Wat de hoormogelijkheden betreft worden niet enkel de aanvragers gehoord. Hij verwijst naar zijn drukke agenda die heel wat tijd voorziet voor de mensen en beroepende partijen. Ook in hoorzittingen ziet hij alle partijen.

Mobiliteit

Mevrouw CUYLAERTS zegt dat de provincie Antwerpen bekend is om zijn vele fietsostrades die ons op een veilige, comfortabele en snelle manier van de ene kant van de provincie naar de ander brengen en zelfs tot over de provinciegrenzen heen. Een mooi voorbeeld hiervan is de F1 die na voltooiing van het stuk tussen het station Nekkerspoel en de grens met Zemst doorloopt van Antwerpen tot in Brussel. Momenteel is tussen station Nekkerspoel en station Mechelen nog geen goede fietsverbinding, maar hier loopt een stationsproject 'Mechelen in Beweging' dat onder andere voor die fietsverbinding moet zorgen. Het traject van de F1 loopt langsheen de spoorlijn Berchem tot Mechelen Nekkerspoel en het jaagpad van de Zenne. Eens voltooid spreken we over 45 km veilige en vlotte fietsverbinding. De lokale fietspaden die aansluiten op de fietsostrade brengen je verder naar je eindbestemming.

De F12 gaat van Antwerpen zelfs over de landsgrenzen heen tot in het Nederlandse Bergen op Zoom, deze sluit dan ook weer aan op de F14 Antwerpen-Essen. Allemaal zijn ze met elkaar verweven. Één ding staat vast, het zijn of worden allemaal snelle, veilige en rechtlijnige verbindingen die lopen langs kanalen, spoorlijnen en autosnelwegen. Ze zorgen ervoor dat je je op een vlotte manier kan verplaatsen.

Voor de verbinding tussen Herentals en Turnhout kiest de provincie echter voor een alternatieve autoluwe fietsroute. Haar vraag is dan ook: is ook hier de veiligheid van onze fietsers gegarandeerd? Waarom wordt er ook hier niet voor een fietsostrade gekozen want deze route loopt toch ook langs een spoorweg?

Mevrouw VAN DIENDEREN vernam gisteren dat de raamovereenkomst die in de provincieraad van november is goedgekeurd, al toegepast gaat worden op de F1 en de autoluwe fietsroute tussen Herentals en Turnhout. Zij hoopt dat de fietsostrades en autoluwe fietsroutes groene corridors kunnen worden. De vergroening van de fietsostrades en autoluwe fietsroutes heeft ook een positief effect op de fietser: vergroening geeft bescherming tegen wind- en regen. Met de aanleg van fietsostrades en autoluwe fietsroutes kunnen we dus twee vliegen in één slag slaan. We kunnen de fietsmobiliteit verhogen maar ook een extra realiseren ten aanzien van de biodiversiteit.

Zij verwijst naar de ambities van stad Gent om 8 groene klimaatassen aan te leggen, gekoppeld aan fietsverbindingen. Zij heeft daarom de volgende vragen: welke autoluwe fietsroutes plant de provincie nog deze legislatuur? Welke initiatieven plant de provincie om van de fietsostrades en de autoluwe fietsroutes groene klimaatassen te maken? Bestaan er bermbeheerplannen langs fietsostrades of autoluwe fietsroutes? Wanneer mogen we de eerste groene fietsklimaatassen verwelkomen in onze provincie?

Mevrouw BAKELANTS zegt dat het voorbije jaar een moeilijk jaar was. We werden beperkt wat het sportgebeuren betreft. Gelukkig mocht fietsen nog wel. Het verheugt haar dat de provincie een voortrekkersrol speelt in de aanleg van fietsostrades. We beseffen hoe belangrijk het is om goede fietsostrades zijn. De provincie wenst voor deze legislatuur een verdubbeling budget voor de aanleg van fietsostrades en bovenlokale fietsinfrastructuur a rato van 1 miljoen EUR per jaar. De bedoeling is om meer mensen te verleiden van de auto tot meer duurzame verplaatsingen. Graag krijgt mevrouw Bakelants een update over de werkzaamheden aan fietsostrade F11 Antwerpen-Lier, F14 Antwerpen-Essen én F105 Herentals-Balen. Is er ook nog nieuws over F12 de havenverbinding?

Spreekster verheugt zich dat er intensief wordt gewerkt met de aanleg van fietsostrades, maar vraagt aandacht voor de volgende dossiers: het dossier van de fietsostrade F11 Antwerpen-Lier. In Lier zijn er mooie vorderingen gemaakt, maar er is nog altijd de missing link in Berchem onder meer het gedeelte vanaf de luchthaven, namelijk de Saffierstraat tot Antwerpen. Dus momenteel stopt de fietsostrade aan de luchthaven. Via gedeputeerde Lemmens vernamen we dat stad Antwerpen dit dossier zal opnemen en een subsidie zal aanvragen via het Fietsfonds. Is er een samenwerkingsovereenkomst met de stad of met district Berchem? De intentie van de NMBS om de gronden te verkopen zal de prijs verhogen. Heeft de NMBS de gronden te koop gezet? Is de subsidie aangevraagd? Betreft het een fietsostrade op hoogte, vlak naast de spoorweg met hopelijk voldoende aansluitingen voor de buurt en daarnaast een park? Wie zal dat betalen? Het betreft een zeer lang stuk groen. Graag een stand van zaken in dit dossier. Zal de provincie dit nog verder mee financieren? Wie is hier nu de trekker? De stad of het district? En komt er in een latere fase ook een brug over de ring? Wat met de timing aanleg?

Mevrouw Bakelants wenst ook een update over de renovatie van de fietsostrade Antwerpen – Mechelen. De oudste fietsostrade is dringend aan renovatie toe. Sommige stukken zijn te smal en moeten dringend aangepakt worden. Wat het eerste stuk fietsostrade in Morstel betreft, dat dossier loopt al heel lang. Er is vertraging op gekomen door afwezigheid van rooilijnplannen en door archeologische werkzaamheden en er zouden boringen plaats gevonden hebben. In april werd er een nieuw rooilijnplan opgemaakt. Er zou een studiebureau aangesteld worden om middelen vrij te maken voor de uitvoering van een actieplan voor verbeterpunten. Zij kijkt uit naar dit actieplan en hoop dat er spoedig werk van gemaakt wordt. Wat is de stand van zaken van dit actieplan?

De heer LEMMENS antwoordt dat reeds in 2011 de provincie Antwerpen, in overleg met de gemeenten en de Vlaamse overheid, een tracéonderzoek voor de Fietsostrade F102 Turnhout-Herentals deed. Zowel ANB als Defensie formuleerden toen een negatief advies voor de realisatie van de fietsostrade langs de spoorlijn door het natuurgebied en door het domein van Defensie.

Bij de herziening van het fietsostradenetwerk in 2015 bleken twaalf belangrijke fietsverbindingen niet langs een lijninfrastructuur te lopen, zoals een spoorlijn of waterloop, of was een realisatie op korte termijn niet mogelijk door ruimtelijke aspecten zoals het doorkruisen van een natuurgebied. Daarom ging de provincie Antwerpen op zoek naar een evenwaardig alternatief dat op korte termijn zorgt voor een veilige,

vlotte en comfortabele fietsverbinding. We noemen dit een 'autoluwe fietsroute', een nieuw concept in Vlaanderen.

Een autoluwe fietsroute is een fietsroute die zoveel mogelijk gebruik maakt van bestaande lokale wegen, ook buurtwegen en trage wegen, om op die manier met zo weinig mogelijk ingrepen en kosten toch een vlotte, veilige en comfortabele fietsverbinding te realiseren. Daar waar nodig worden infrastructurele ingrepen uitgevoerd die de route autoluwer, veiliger en comfortabeler maken voor de fietser.

Op vraag van de vier betrokken gemeenten (Lille, Kasterlee, Herentals en Turnhout) heeft in september 2020 opnieuw een overleg met ANB en met Defensie plaatsgevonden, in een poging om hun standpunt over de fietsostrade vlak naast de spoorlijn positief om te buigen. Beide actoren hebben hun eerder ingenomen standpunt bevestigd: een fietsostrade is niet vergunbaar in dit militair domein of dit natuurgebied. Samen met de gemeenten is daarop beslist om werk te maken van de autoluwe fietsroute. De provincie Antwerpen voorziet de concrete realisatie van deze autoluwe fietsroute in de periode 2021-2022. De provincie Antwerpen neemt de volledige investering op het terrein voor haar rekening. De provincie gaat officieel van start met het ontwerpen begin 2021, van zodra een extern ontwerper is aangeduid. Voor de provincie Antwerpen is deze autoluwe fietsroute een voorlopig alternatief voor de Fietsostrade F102 Herentals-Turnhout, in afwachting van een doorbraak.

Op dit ogenblik zit enkel de autoluwe fietsroute Herentals-Turnhout in de pijplijn. We willen dit zo snel als mogelijk aanleggen. De kostprijs wordt momenteel geraamd op 2 miljoen EUR. De algemene prioriteit blijft liggen op de aanleg van fietsostrades. Wel zal de provincie, waar mogelijk, de gemeenten ondersteunen als zij een autoluwe fietsroute willen uittekenen.

De provincie wil de fietsostrades en de autoluwe fietsroutes vergroenen. Spreker verwijst naar het bezoek van Jill Peeters (VTM weerbericht) aan de deputatie. Die bracht dit toen aan. Wij gaan hier initiatieven nemen. Spreker verwijst naar het Europees LIFE-programma. De provincie werkt aan een projectvoorstel genaamd 'Bees, Bikes and Bats'. Het projectvoorstel omvat onder andere de opmaak van een tool voor de aanleg van biodiverse en fietsvriendelijke bermen. Hiermee willen we een kader creëren voor het ecologisch invullen van de bermen. Komend jaar zal de provincie ook werk maken van de opmaak van een piloot gemeentegrensoverschrijdend bermbeheerplan voor een nog nader te bepalen fietsostrade.

Voor wat de F11 Antwerpen-Lier betreft: de fietstunnel onder de Ring van Lier is afgewerkt. De berekeningen voor de aansluitende fietsbrug zijn in afronding. De werken voor de aansluiting van de fietsbrug naar het station zijn volop aan de gang. Het deel Groenenhoek in Berchem: dat project wordt overgedragen aan de stad Antwerpen, en wordt voor de provincie een fietsfondsdossier.

Wat de F14 Antwerpen-Essen betreft: de fietsweg in Essen is in 2020 afgewerkt. De fietsweg in Kapellen: de vergunning is aangevochten en ligt bij de Raad voor Vergunningsbetwistingen. Er is zitting op 12 januari.

Wat F105 Herentals-Balen betreft: de fietsbruggen in Herentals zijn afgewerkt. De fietsweg Geel-Mol (5 km) is in gebruik genomen; De fietswegen in Herentals, Olen en Geel: hier zijn de werken bezig. Wat het gedeelte Mol-Balen betreft: de voorbereidende werken zijn bezig.

Stand van zaken van de F12 Antwerpen-Bergen Op Zoom (havenverbinding): de fietsweg Ekerse Put/Ekerse Dijk tot en met aansluiting Noorderlaan: de aanvraag omgevingsvergunning volgt begin 2021. De kruising A12 en afrit Leugenberg: projectnota is in opmaak.

Wat betreft de optimalisatie van de F1 Antwerpen-Mechelen: Mortsel is begin november gestart met de werken ter voorbereiding van de verbreding van de fietsostrade tussen de Roderveldlaan en de Deurnestraat. De werken aan het fietspad zelf zouden volgens de

planning op 4 januari 2021 starten. Mortsels krijgt voor dit dossier een fietsfondssubsidie van 100%.

Voor wat de rest van de F1 betreft: de deputatie heeft een opdracht toegewezen aan drie firma's als raamovereenkomst voor het ontwerpen en opvolgen van fietsinfrastructuur. Op dit moment loopt de stand-stillperiode. Vanaf januari 2021 kan de deputatie concrete projecten afroepen. Het ontwerpen van de optimalisatie van de fietsostrade F1 Antwerpen-Mechelen is één van de eerste projecten op onze lijst.

Onderwijs en educatie

Mevrouw BAKELANTS zegt dat haar fractie kan zich vinden in de drie ambities van het POA de komende jaren: de planlast voor leerkrachten verlagen, het verhogen van de gekwalificeerde uitstroom (door het onderwijsaanbod zo nauw mogelijk te laten aansluiten bij de marktnoden) en de derde ambitie is gemotiveerde vakmensen vormen met een grondige vakkennis en beroepsfierheid.

De dotatie die provincie voorziet voor het provinciaal onderwijs wordt voornamelijk besteed aan personeel. Voor 2020 is de provinciale dotatie 5,5% minder dan in 2019 en voor 2021 is de provinciale dotatie 2,82% minder in vergelijking met 2020. Van waar deze daling?

Positief is dat er sinds dit jaar meer personeel wordt ingezet voor pedagogische ondersteuning. Kan deze trend verder gezet worden gelet op de achterstand die wellicht een aantal leerlingen hebben door de moeilijke coronaperiode. Zij vernam dat de pedagogische cel een heel kleine cel is. Ze werd nu wel van 2 naar 3 VTE's uitgebreid, maar in deze moeilijke tijden denkt zij dat er nog meer ondersteuning nodig is.

Zij vernam ook tijdens de bespreking van het Meerjarenplan dat er extra personeelskosten zijn aan het thuisonderwijs van de studenten van de overgenomen Joodse school. Hoe zit dat?

Mevrouw Bakelants is enthousiast over de komende investeringen. Dit jaar werd 500.000 EUR aangewend voor het inrichten van een STEM-gebouw en in 2021 is hetzelfde bedrag gepland voor de renovatie van een beschermd gebouw. In 2020 en 2021 zijn ook investeringen gepland voor de uitbouw van het leercentrum. Er zijn toch financiële risico's, bijvoorbeeld de onzekere toekomst van onderwijs binnen de provincies. Hoe gaan we hier mee om? Wanbetalers of faillissementen. Wat wordt hiertegen ondernomen? De onzekerheid over de nieuwe financiering van de Centra voor Volwassenen Onderwijs en besparingen op onderwijssubsidies.

We kregen onlangs tijdens de commissie een toelichting over de werking van Provinciaal Onderwijs Vlaanderen. De directeur heeft begrepen dat er bij de onderwijsinspectie een achterstand is ontstaan. Wat is hier de reden voor? Deze achterstand probeert men weg te werken via verkorte doorlichtingen. In dit kader is er recent een proefdoorlichting geweest bij het APB Provinciaal Onderwijs Antwerpen. Deze is goed verlopen. Kunnen we de resultaten hiervan ontvangen? Welke scholen heb een doorlichting gekregen? En om de hoeveel jaar gemiddeld is er zo'n doorlichting?

In de pers in juni las ik nog alarmerende berichten. Onderwijsinspectie buist twee op de drie middelbare scholen "De kwaliteit van ons middelbaar onderwijs is in twee op drie scholen ondermaats. Bijna allemaal krijgen ze een gunstig advies, maar ze moeten wel grote tekorten wegwerken. Tot die ongemakkelijke conclusie komt de onderwijsinspectie in haar laatste jaarverslag.

Mevrouw VERHAERT zegt dat het provinciaal CLB de handen vol heeft. Dat is vandaag meer dan ooit het geval. De directeur trok nog tijdens de voorbije commissievergadering

aan de alarmbel. Op haar vraag hoe het takenpakket zal gemanaged worden bij een eventuele uitbreiding met vaccinaties tegen COVID-19, was het eerlijke antwoord: geen flauw idee. Geen idee omdat uiteraard nog niet duidelijk is welke groepen van leerlingen eventueel moeten gevaccineerd worden en wanneer en in welke volgorde. Geen idee ook omdat nog niet geweten is of CLB's überhaupt een opdracht zullen krijgen. Maar het ligt toch, aldus spreker, voor de hand, dat de CLB's wel degelijk een opdracht zullen krijgen. Ook vandaag hebben ze die. Ze vaccineren kinderen volgens afgesproken leeftijdsindelingen, volgen hen op, medisch en schools.

Ons CLB heeft nog een bijzondere taak. Op verzoek van de ruime Joodse gemeenschap in Antwerpen verzorgt het provinciale CLB de begeleiding van de Joodse kinderen, zowel in de Joodse scholen als de kinderen die thuis onderwijs volgen. En die laatste groep is groot. Op een eerdere schriftelijke vraag over dit thema kreeg ik te horen dat er een beperkte aanvulling is gekomen vanuit de Vlaamse overheid nadat in een vorige legislatuur de opmerking was gemaakt dat de kabouters niet voor vaccinaties zorgen. Intussen is die extra betoelaging niet langer afdoende. De directeur jongleert met haar klein budget om de winkel draaiende te houden. Maar het publiek van kinderen in thuisonderwijs is, en dat is misschien contra-intuïtief, een moeilijk te capteren publiek. Het vergt een aanklappende aanpak dan bij scholieren die met de bus tot aan het CLB worden gebracht.

Spreker citeert uit het antwoord dat zij in maart ontving van de deputatie: "De specifieke werkingsmiddelen die het CLB ontvangt volstaan niet om de minimale wettelijke opdracht "uitvoeren van systematische contacten" te verzorgen, laat staan de extra-inspanningen die het CLB doet (cf. hierboven), om bijvoorbeeld bij gevaar voor de volksgezondheid extra te vaccineren. Het CLB moet dus uit de algemene werkingsmiddelen en diegene die het van de provincie krijgt onder meer personeel inkopen voor kleinere deelopdrachten waarvoor jonger/goedkoper personeel ingezet wordt dan de arts en paramedisch werker (die de systematische contacten uitvoeren). Rekening houdend met de tijdsbesteding voor de systematische contacten, de loonkosten daarvoor en de voorziene betoelaging, is er een tekort van 9.243 EUR op jaarbasis, enkel voor de inzet van medisch personeel. Daarnaast betaalt het CLB vanuit zijn andere werkingsmiddelen en de werkingsmiddelen van de provincie het gebruikte materiaal en de kosten voor administratie."

De directeur verwees er in de commissie opnieuw naar: het heeft voeten in de aarde om het publiek op te volgen. Soms volstaan twee bezoeken niet en moet een derde en zelfs vierde contact gemaakt worden om de nodige zorgen te verstrekken. Dat was dus al een redelijk moeilijke zaak. Vandaag, aldus spreker, zegt de directeur met zoveel woorden dat de aanklappende aanpak erbij in schiet. Te veel werk, te weinig handen, te veel COVID-19, te weinig tijd voor de andere zorg. Medisch, laat staan schools.

Mevrouw Verhaert zegt dat zij en haar fractie zich grote zorgen maken. Want vaccinatie policy is er om een goede reden. En wat geldt voor COVID-19, geldt net zo goed voor pakweg mazelen. Wie de laatste jaren de berichtgeving rond mazelen outbreaks wat gevolgd heeft, weet dat die zich in Noord-West Europa altijd op dezelfde plaatsen voordoen: in de zogenaamde bible-belt in Nederland, in Londen en hier in Antwerpen. De Joodse gemeenschap is stevast getroffen.

Als we dus nu al weten dat die vaccinatie policy niet voldoende kan worden gevolgd, wat wordt het dan straks als er nóg extra werk komt? Gaan we vaccineren tegen COVID-19 en hopen dat de mazelen ons niet langer weten te vinden? Reguliere scholieren inenten en hopen dat de jongeren in thuisonderwijs niet getroffen worden? Ik heb het niet eens over de schoolse begeleiding die ook aanzienlijk te lijden heeft onder de extra werkdruk. Haar vraag is dus eenvoudig: wat doet het provinciebestuur om zich voor te bereiden? Wat gaat u doen om het CLB van de nodige man/vrouwkracht te voorzien?

Mevrouw VERHAERT citeert het bestuursakkoord: "we investeren in een grondige renovatie en volledig nieuw interactief museumparcours in het Suske en Wiske-Kindermuseum in Kalmthout. De uitbating zelf zien we in de toekomst niet langer als een taak van de provincie. Hiervoor willen we samenwerken met de privésector. Het Ruienhuis in Antwerpen bewijst dat dit succesvol kan zijn."

Onze fractie is geen voorstander van dit idee. Dat hebben we al bij herhaling gezegd. Toen we voor het eerst deze passage in het bestuursakkoord bespraken, verwees de deputatie nog naar een mogelijke samenwerking met sociale economie. Nu wil de weerbarstige werkelijkheid wel dat de jonge mensen die in Kalmthout bij Suske en Wiske op bezoek gaan, daar voor een educatieve beleving zijn. Vaak zijn het schoolbezoeken die al maanden op voorhand zijn ingepland. De educatieve medewerkers nemen de kinderen van aan de poort onder hun vleugels. Ze hebben een opleiding en/of ervaring die hen heeft voorbereid op dat educatief werk: ze lopen het hele museumparcours met de kinderen mee en geven opdrachten, stimuleren creativiteit, prikkelen de verbeelding en leiden het groepsbezoek in goede banen.

We zijn dus heel erg benieuwd hoe het nu staat met het idee van de deputatie om de uitbating aan de private sector over te dragen. In de vorige legislatuur vond de huidige voorzitter van het Vlaams parlement, toen minister van binnenlandse aangelegenheden, dat het een evidentie was dat de gemeente Kalmthout het museum zou overnemen. Dat paste volgens haar in het plaatje van de interne staatshervorming. Net zoals ze de Warande vanzelfsprekend zag terugkeren naar Turnhout. Onze fractie heeft toen al gezegd dat dat niet zou gebeuren.

Mevrouw TALHAOUI zegt dat verschillende wetenschappelijke studies en talloze krantenberichten ons vertellen dat tijdens de eerste lockdown en de verstrengde maatregelen de laatste maanden het aantal gevallen van geweld binnen het gezin exponentieel is gestegen en coronastress hier en daar tot noodlottige drama's heeft geleid. De welzijnsinstanties zitten vaak met plaats tekorten en gezien de delicate situatie om vrouwen en kinderen een veilige en geborgen opvang te bieden is niet elke plaats of omgeving geschikt. We hebben dan ook de deputatie volmondig gesteund toen zij de provinciale infrastructuur voor deze personen in nood ter beschikking stelde.

Zij heeft hierbij de volgende vragen: wordt de infrastructuur tot op heden gebruikt waarvoor ze is uitgeleend en is ze voldoende uitgebreid om haar taak te vervullen? Kunnen we meer en meer gedetailleerd inzicht krijgen in de opvangcijfers en de gemiddelde opvangduur? Heeft de provincie de vraag gekregen voor meer opvang en meer infrastructuur? Kan de provincie in de toekomst niet-gebruikte infrastructuur eventueel ter beschikking stellen van welzijnsinstellingen voor een beperkte periode?

De heer LEMMENS zegt dat de dotatie die provincie voorziet voor het provinciaal onderwijs voornamelijk besteed wordt aan personeel. Hij weet niet hoe zij aan die 5,5% en 2,82% gekomen bent. Hij vernam dat het over 4,22 en 1,07% gaat, maar hoe dan ook de dotatie fluctueert. Dit heeft diverse verklaringen: in de eerste plaats is er een lichte daling van het aantal VTE's bij het niet gesubsidieerd personeel: van 128 in 2019 naar 123 in 2020. Ten tweede is er een verjonging van het personeelsbestand. Een lagere anciënniteit betekent doorgaans een lagere loonkost. Ten derde worden niet gesubsidieerde statutaire personeelsleden vervangen door contractuele medewerkers. Wat ook leidt tot een daling van de personeelskosten. Tot slot worden de pensioenbijdragen voor de statutaire medewerkers van de APB's vanaf 2020 door een afzonderlijke dotatie van de provincie aan het OFP-S (Organisme voor de Financiering van de Pensioenen van de Statutaire personeelsleden) geregeld.

De nood aan pedagogische ondersteuning is zeer groot. We hebben als bestuur er dan ook voor gekozen om de pedagogische cel van het APB POA uit te breiden. Afgelopen

jaar was er reeds een uitbreiding met 1 VTE. Vanaf 1 januari 2021 wordt de cel nogmaals aangevuld, ditmaal met een vierde pedagogisch adviseur (VTE). We kozen er bewust voor om een technisch profiel aan te trekken, zodat deze adviseur zich kan focussen op het begeleiden van leerkrachten van de technische vakken en praktijkvakken. Zo zal hij tevens een brug zijn naar de bedrijfswereld en de sectoren.

In verband met wanbetalers: naast de werkingsmiddelen van het Vlaamse ministerie van Onderwijs en Vorming zijn de grootste inkomsten van onze scholen de leerlingenfacturen. Het APB POA heeft al zeer veel inspanningen geleverd om enerzijds deze kosten zo laag mogelijk te houden en anderzijds alle mogelijkheden aan te bieden voor gespreide betalingen. Het APB POA heeft ook een systeem van strikte opvolging en gaat zo nodig over tot gedwongen invordering. Voor ouders die betalingsmoeilijkheden hebben, zijn individuele afbetalingsplannen natuurlijk altijd mogelijk.

In verband met de financiering van CVO's: het nieuwe financieringsmodel op zich heeft weinig financiële consequenties voor ons CVO Vitant aangezien het maatschappelijk relevante en diplomagerichte opleidingen aanbiedt: onder meer Nederlands voor anderstaligen, tweedekansonderwijs, onderwijskwalificerende opleidingstrajecten met VDAB, ... Deze opleidingen hebben bij het financieringsmodel de minst negatieve consequenties.

Hij wil graag willen vermelden dat onderwijsinspectie geen bevoegdheid is van het provinciaal onderwijs. De onderwijsinspectie heeft er volgens minister Weyts bewust voor gekozen om zowel tijdens de lockdown vorig schooljaar als tijdens de huidige tweede golf geen scholen door te lichten. Enkel in deze tussenperiode werden er verkorte doorlichtingen georganiseerd. Deze focusten zich alleen op de mate waarin de school de kwetsbare leerling op vlak van leren begeleidt. Wanneer er geen doorlichtingen werden georganiseerd – zoals op heden – blijven de inspecteurs wel aan het werk: ze worden ondersteuners voor de scholen. Elke school kreeg een inspecteur toegewezen die kan worden gecontacteerd voor ondersteuning.

Er is recent een verkorte doorlichting geweest bij PTS Boom. Het resultaat van deze doorlichting was positief: de school scoorde op geen enkel aspect onder de verwachting. In het recente verleden werd PTS Mechelen als proefschoon bij de uitrol van de inspectie 2.0 doorgelicht, echter zonder consequenties aangezien het om een proefdoorlichting ging om de methodiek uit te proberen en te evalueren. PIVA heeft na de uitrol van deze inspectie 2.0 een volledige doorlichting gehad. Deze was positief. Ook de doorlichtingen van avAnt Provinciaal Onderwijs en avAnt Provinciale Middenschool waren positief. Indien u de verslagen wilt consulteren, kan u terecht op de website van onderwijs Vlaanderen. Alle verslagen van de doorlichting worden daar openbaar gemaakt en gepubliceerd.

In verband met het vaccinatiebeleid zegt gedeputeerde Lemmens dat het momenteel nog niet bekend is of dit een taak wordt voor het CLB. Als dat wel zo zou zijn, dan is het CLB uiteraard bereid om deze opdracht op te nemen. Het CLB heeft immers ook de contact tracing in het onderwijs op zich genomen. Ze hebben zich snel gereorganiseerd. Daarvoor zijn medewerkers van de medische equipe ingeschakeld (CLB-artsen en verpleegkundigen).

Om het CLB in staat te stellen alvast te beginnen met de opdracht hebben wij vanuit het bestuur bijkomende steun verleend. Extra verpleegkundige hulp bleek niet makkelijk te vinden, maar we hebben wel ingezet op administratieve ondersteuning, zowel vanuit de stafdienst van POA (1 VTE) als vanuit de stafdienst van DOE (0,5 VTE). Ondertussen heeft de Vlaamse overheid de extra middelen ter beschikking gesteld van de CLB's (voor 2 VTE's) en zouden er ook voor de komende maanden extra middelen volgen, om de inspanning ook de komende maanden te kunnen voortzetten.

We hopen dan ook dat indien het CLB het COVID-19 vaccin zou moeten toedienen er vanuit Vlaanderen ook deze keer substantiële extra middelen worden toegekend die het

vaccineren mogelijk zal maken. Al zullen we vanuit het bestuur natuurlijk ook ditmaal het CLB ondersteunen waar mogelijk. Naar de Joodse scholen toe weet de CLB intussen hoe hiermee om te gaan.

In verband met de over het Suske en Wiske museum zegt de heer Lemmens dat in een eerste fase geïnvesteerd wordt. De uitbating bekijken we in de toekomst. Sowieso had het departement dit jaar al genoeg werk op de plank met:

- de overdracht van het PVI en Inovant naar de AP Hogeschool
- met de hervormingen binnen het Provinciaal Onderwijs en Campus Vesta.

Om nog maar te zwijgen over de impact van corona op onze scholen, op ons vormingscentrum in Malle, op ons CLB. Ondanks het feit dat ze meerdere maanden verplicht gesloten waren, is het museum ook niet bij de pakken blijven zitten:

- het aanbod naar gezinnen werd fors uitgebreid (meer beleving en openingsuren op maat van gezinnen);
- er werd een aanbod naar bedrijven uitgewerkt (formules personeelsfeestjes, productlanceringen);
- de samenwerking werd opgestart met de UIT-Pas, Ribbedebie, Davidsfonds, Arboretum;
- er komt extra bewegwijzering langs de fietsostrade;
- en de aanwezigheid op internet werd opgedreven.

Zonder corona zou het museum records gebroken hebben: zowel wat het aantal bezoekers, als wat de eigen inkomsten betreft. Maar uitstel is geen afstel. Het blijft de intentie om de uitbating in de toekomst in samenwerking met een privépartner te doen. Het is geen prioritaire taak voor de provincie. Dus als we een kwaliteitsvolle partner vinden die wil samenwerken, dan gaan we dat niet laten passeren.

Spreker zegt dat er tijdens de eerste lockdown een dringende behoefte was aan extra opvangplaatsen voor slachtoffers van huiselijk geweld. De provincie heeft toen in alle discretie het Vormingscentrum in Malle ter beschikking gesteld. Het Family Justice Center heeft samen met de Centra Algemeen Welzijnswerk de opvang georganiseerd en dit van 6 april tot 30 juni. Uit de reacties van zowel de verblijvers, als de verwijzers en de betrokken medewerkers bleek een grote tevredenheid over wat er gerealiseerd is kunnen worden. Er hebben in totaal 16 vrouwen en 20 kinderen in Malle verbleven. Gemiddeld gedurende 40 dagen. De kortste verblijfsduur was slechts enkele uren; de langste 2 maanden en 3 weken (de hele periode dus). De sluiting van de tijdelijke opvang in Malle is eind juni in goed overleg en met de instemming van het Family Justice Center afgesproken. Tegen begin juli waren er voor de opgevangen vrouwen en kinderen elders terug voldoende plaatsen voorhanden. De provincie is sinds 2018 niet meer bevoegd voor het beleidsdomein welzijn, dus structureel kunnen we hierrond geen beleid voeren. In uitzonderlijke omstandigheden en in geval van een dringende maatschappelijke nood zal de deputatie steeds haar verantwoordelijkheid nemen en bekijken wat ze kan doen.

Mevrouw VERHAERT reageert op de antwoorden van gedeputeerde Lemmens. Zij herhaalt haar bezorgdheid over de vaccinatie policy. Wat het CLB betreft betreurt zij de onderfinanciering van het CLB. Zij verwijst naar het feit dat er scholen bijkomen maar dat de middelen niet altijd voldoende volgen. Zij vindt dat het Suske en Wiske -museum een goede plaats heeft bij de provincie.

De heer LEMMENS zegt dat de problematiek van het CLB beiden goed gekend zijn. Het is inderdaad niet altijd correct wanneer er scholen minder moeten doen, zij nog steeds dezelfde middelen krijgen en dat die middelen niet gaan naar de nieuwe scholengroep. Hij heeft dit al aangekaart bij de minister en hoopt dat dit toekomstgericht zal worden opgelost. Er komen, dit heeft hij al gezegd, sowieso meer middelen naar de CLB. Voor wat de vaccinatieproblematiek betreft zullen zij doen wat moet gedaan worden. Voor wat het Suske en Wiske betreft zullen wij steeds van mening verschillen.

Mevrouw BAKELANTS vraagt of de gedeputeerde nog iets kan zeggen over de grotere personeelskost ingevolge het thuisonderwijs werk van de overgenomen school Joodse school. Over hoeveel gaat?

De heer LEMMENS zegt dat hij dit schriftelijk zal beantwoorden.

Mevrouw VERHAERT zegt dat de extrakosten voor het CLB naar alle waarschijnlijkheid refereert naar de overname van de Joodse school en het specifiek thuisonderwijs.

Nr. 1/1 van de agenda

APB Provinciaal Vormingscentrum Malle. Meerjarenplan 2020-2025 en Kredieten 2021. Goedkeuring.
Verslag van de deputatie

(inlassen 14)

De heer SOHIER zegt dat voor alle punten die komen over de meerjarenplanning en de APB's zij zich zullen onthouden. Dit was ook al de vorige jaren zo. Zij verzetten zich hiertegen omdat dit volgens hen een verdere privatisering van de overheid is.

De heer ANCIAUX zegt dat wanneer zij zich bij de punten zullen onthouden dit niks te maken heeft voor de angst voor de privatisering.

De heer VALKENIERS zegt dat het stemgedrag van zijn fractie niks te maken heeft met angst voor de privatisering.

Mevrouw TALHAOUI zegt dat hun stemgedrag zal afhangen van APB tot APB.

De heer VANDENDRIESSCHE zegt dat zij hun stemgedrag beoordelen per APB.

Goedgekeurd met 26 stemmen ja, bij 9 onthoudingen.

Stemming nr. 1.

(inlassen 15)

Nr. 1/2 van de agenda

APB Provinciaal Onderwijs Antwerpen. Meerjarenplan 2020-2025 en Kredieten 2021. Goedkeuring.
Verslag van de deputatie

(inlassen 16)

Goedgekeurd met 22 stemmen ja, bij 11 onthoudingen.

Stemming nr. 2.

(inlassen 17)

Nr. 1/3 van de agenda

Provinciaal Onderwijs Vlaanderen vzw. Jaarverslag en -rekening 2019.

Kennisname.

Verslag van de deputatie

(inlassen 18)

Kennis wordt genomen.

Erediensten

De heer DE WINTER zegt dat hij met zijn tussenkomst de discussie niet wil aangaan of alle geloofsovertuigingen al dan niet gesubsidieerd hoeven te worden, maar om duidelijkheid krijgen over de verplichtingen van onze provincie tegenover de erkende erediensten. Samengevat heeft de provincie de verplichting om de tekorten bij te passen van de exploitatie, investeringstoelages uit te betalen, eventueel een secretariaatsvergoeding en een woonstvergoeding aan de geloofsbedienaar. Maar toch even ter herinnering dat bijvoorbeeld moskeeën meer zijn dan gebedshuizen maar ook gemeenschapshuizen, scholen, ... Ook heeft de provincie de verplichting om de meerjarenplannen goed te keuren en advies te geven over de jaarrekeningen en de erkenning. Daarnaast oefent de provincie een algemeen administratief toezicht uit en vindt er minstens twee maal per jaar overleg plaats met de desbetreffende eredienst.

Wat gebeurt er indien de provincie merkt dat er zaken niet in orde zijn? Inhoudelijke dossiers bespreken we best op de raadscommissie maar in één van de budgetten 2020 en meerjarenplannen 2020-2025 staat er bijvoorbeeld te lezen: de brandblussers in onze kerk hebben ook hun tweejaarlijkse keuring nodig (eigenlijk had dit in 2019 moeten gebeuren, maar we hebben het uitgesteld vanwege de financiële beperkingen). Wat doet de provincie met deze informatie? Worden tekortkomingen steeds doorgegeven aan een boven of onderliggend niveau? Worden de tekorten van de exploitatie zomaar bijgepast? Wat is de rol van de gouverneur in de rapportering en opvolging van dossiers over erediensten?

In 2021 gaat Vlaanderen opnieuw lokale geloofsgemeenschappen erkennen wat wil zeggen dat voor onze provincie er islamitische, protestantse en orthodoxe geloofsgemeenschappen zullen bijkomen. Nieuwe erkenningen gaan ongetwijfeld zwaar wegen op het provinciale budget. Heeft de deputatie zicht op het aantal dossiers die klaar liggen om erkend te worden? Voorzien we niet best de stijging van de uitgaven aan de erediensten nu al in het meerjarenbudget?

De heer LEMMENS zegt dat wat de brandbeveiliging betreft het eredienstendecreet van 7 mei 2004 zeer duidelijk is: de verantwoordelijkheid ligt bij het desbetreffende kerkbestuur. Niemand, noch de financierende overheid, noch de diensten van het administratief toezicht, noch de stadsdiensten, kunnen zich in de plaats stellen van of optreden namens de desbetreffende kerkfabriek of comité. Maar, het spreekt voor zich dat we zulke zaken bespreken op het halfjaarlijks overleg tussen provincie en kerkbestuur, waarbij we het kerkbestuur wijzen op zijn verantwoordelijkheid.

Er is niet 'zomaar' een bijpassing, maar de mogelijkheden zijn wel beperkt. Zo heeft de provincie enkel inspraak bij de goedkeuring van de meerjarenplanning. Dan kijkt onze administratie na of de kerkbesturen geen kosten opnemen waarvoor de provincie geen verplichting tot tussenkomst heeft. Enkel uitgaven in functie van de eredienst zelf worden aanvaard, geen kosten voor bijvoorbeeld de organisatie van sociale of culturele activiteiten. Ook worden er afspraken gemaakt qua timing van bepaalde aankopen of werken. Als de budgetten binnen het goedgekeurde meerjarenplan van de eredienst vallen, is er juridisch geen verdere inspraak meer mogelijk.

De rol van de gouverneur is dubbel. Enerzijds is de gouverneur voorzitter van de deputatie, anderzijds is zij commissaris van zowel de federale als gewestregering. In die zin is ze betrokken bij zowel het administratief toezicht als het eventuele beroep tegen beslissingen van de provincieraad.

In totaal zijn er 58 dossiers voor erkenning ingediend voor 1 juli 2019, waarvan 20 uit de provincie Antwerpen: 18 voor de islamitische en 2 voor de orthodoxe eredienst. In het voorontwerp van decreet inzake de erkenningen, dat de Vlaamse regering onlangs goedkeurde, zouden deze wel nog een procedure moeten doorlopen die minimaal 1 en maximaal 2 jaar en 1 maand in beslag zal nemen. Het is ook niet zeker of al deze lokale geloofsgemeenschappen zich willen inschrijven in de nieuwe verstrengde regels en ook effectief een hernieuwde aanvraag gaan indienen.

Het nieuwe decreet zou in werking treden op 1 september 2021. De budgettaire impact voor de provincie is er ten vroegste vanaf budget 2023. Die impact zal hoe dan ook aanzienlijk zijn. Als alle 20 dossiers hernieuwd en erkend worden, spreken we over een bijkomende jaarlijkse kost van om en bij de 700.000 EUR. Dit lijkt ons, aldus de heer Lemmens, onrealistisch, zowel qua budget als qua timing. Een dergelijk bedrag ophoesten, midden de legislatuur. Het spreekt voor zich dat we hierover in gesprek gaan met de Vlaamse regering. Vanuit de VVP is hiervoor initiatief genomen.

De heer DE WINTER bedankt de gedeputeerde voor zijn gedetailleerd antwoord.

De VOORZITTER dankt de sprekers en schorst de vergadering om 15.48 uur.

De VOORZITTER opent opnieuw de vergadering om 15.58 uur.

Mevrouw HELSEN licht de acties en prioriteiten in 2021 toe voor haar bevoegdheden. Ze start met een terugblik op de situatie waar we ons in 2020 bevinden, welke een impact heeft gehad op het functioneren de voorbije maanden. Onze inschatting is dat ook volgend jaar een jaar zal zijn waarin we besturen in tijden van corona. Mevrouw Helsen dankt de personeelsleden en heeft de voorbije maanden kunnen vaststellen dat zij in zeer moeilijke tijden hun uiterste best hebben gedaan om in te spelen op de nieuwe uitdagingen en crisissituatie. Hierdoor zijn we erin geslaagd om de werkzaamheden die we vooropgesteld hadden in 2020 te realiseren.

Vandaag is de leerachterstand nog groter dan vorig jaar. De deputatie heeft toen al gesteld dat de leerachterstand moet worden aangepakt en de ongekwalificeerde uitstroom teruggedrongen moet worden. We zullen hier nog sterker op moeten inzetten.

De arbeidsmarkt daar hebben we ook heel wat uitdagingen. Met de huidige crisis is het nog koffiedik kijken hoe onze arbeidsmarkt zich de volgende maanden zal evalueren, maar het is duidelijk dat de mismatch zal vergroten. De digitalisering daagt ons allemaal uit. Onze zorgsector is nog meer onder druk komen te staan en de knelpunten die zich daar voordoen, dagen ons vandaag des te meer uit om hierop een beter antwoord te

bieden en het uitrollen van zorgzame dorpen is in deze situatie duidelijk naar voor gekomen. Dat brengt mevrouw Helsen naar de plannen voor 2021 en de zomerscholen.

De provincie Antwerpen heeft als eerste in Vlaanderen de zomerscholen op de rails gezet en we zullen ze ook volgend jaar nog aanbieden omwille van de grotere nood. We hebben lessen kunnen trekken uit dit jaar, waardoor we ons aanbod nog kunnen uitdiepen en verbreden. We zullen met die voorbereiding niet wachten tot april, maar meteen van start gaan.

Het tweede project dat inspeelt op het terugdringen van ongekwalificeerde uitstroom is Trampoline. Dit project is gelukkig wel van start kunnen gaan, want het gaat voornamelijk over het verbinden van mens en organisatie om datgene te doen dat belangrijk en nodig is voor kinderen van 0 – 6 jaar. Het was niet eenvoudig om dit in coronatijden te doen, maar men is er wel in geslaagd op een alternatieve manier. En ook volgend jaar zal er echt tot de concrete acties worden overgaan en het project verder uitrollen.

Volgend project waar we op zullen inzetten is het creëren van hybride leeromgevingen in de logistiek, zorg en bouwsector. Lerende netwerken zullen worden opgestart met strategische partners die daar een meerwaarde kunnen bieden. In 2021 zal de deputatie ook inzetten op levenslang leren. Vlaanderen zal haar relancebeleid inzetten op 3 speerpunten: leren, leren en leren. We zullen daar als provincie complementair onze inzet aan toevoegen. Daarvoor hebben we het fonds levenslang leren opgericht en volgende jaar zal dat samen met de onderwijspartners verder geconcretiseerd worden zodanig dat we tot betere resultaten kunnen komen.

Als we kijken naar onze zorgsector zullen we volgend jaar inzetten op het concept van zorgzame dorpen. We hebben gemerkt hoe belangrijk dat nabijheid is en het zorgen voor mekaar op wijk- en buurtniveau. Vorig jaar werd al ingezet op het ontwikkelen van het concept zorgzame dorpen. De eerste stappen zijn daarin gezet samen met Thomas More. Het volgende jaar zullen wij dat verder op de rails zetten, want het is duidelijk dat we niet langer kunnen wachten om dat in de praktijk heel concreet uit te rollen.

Daarnaast zullen we ook inzetten op het anders werken in de zorg. We wisten al eerder hoe belangrijk het is om interprofessioneel samen te werken om het lerend netwerk voor zorginstellingen te creëren en er verder op in te zetten via instrumenten en door pilootprojecten aan te bieden. Wij hebben momenteel een project ZoRo lopen dat volgend jaar nog zal verder lopen, en dat gaat over competentieontwikkeling voor mensen in de zorg.

De deputatie keurde het voorbije jaar 14 projecten rond goed in de sector van de inclusieve economie. De bedoeling is om via deze concrete projecten te bekijken hoe we de sector kunnen versterken. De projecten gaan over het uitbouwen van netwerken rond mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt zodanig dat we hen versterken. Het gaat over het inzetten op leren op de werkplek, niet alleen voor mensen die reeds hoogopgeleid zijn, maar ook voor mensen met een afstand is het belangrijk om leren centraal te zetten op die werkplek. De samenwerking die tussen de reguliere en de sociale economie tot stand komt, willen wij in die projecten versterken. Wij zullen die projecten ondersteunen en anderen inspireren om hiermee aan de slag te gaan. Volgend jaar zullen we ook inzetten op sterker maatwerk door partners provinciebreed samen te brengen om te bekijken hoe er beter kan worden samengewerkt binnen de inclusieve economie.

We hebben ook in deze crisis kunnen vaststellen hoe belangrijk het is om te wonen in een kwaliteitsvolle woning en een gezonde woonomgeving en hoe groot de nood is om ook betaalbaar te kunnen wonen. We komen als provincie tot de conclusie dat de richtinggevende pijlers in ons provinciaal woonbeleid de juiste zijn.

Voor het plattelandsbeleid is het belangrijk om ons te richten op drie verschillende elementen: veerkrachtige dorpen, korte keten en open ruimte. We zullen het volgende jaar in 12 dorpen aan de slag zijn. We beperken ons niet enkel tot de analyse en het participatietraject, maar gaan ook over tot de actie en begeleiding van die dorpen en lokale besturen. We komen volgend jaar ook naar de raad rond een visie van het kerkenbeleid.

We hebben gezien hoe de korte keten gepiekt heeft in coronatijden. In het verleden hadden we een week van de korte keten. Dit jaar hadden we een zomer van korte keten. Mevrouw Helsen hoopt dat we in de toekomst elke week een week van de korte keten is. Dit zal serieuze inspanningen vragen van ieder van ons, maar we moeten deze uitdaging aangaan. Volgend jaar bekijken we hoe we stappen vooruit kunnen zetten.

Gedeputeerde Helsen sluit af dat op de volgende provincieraad de plattelandsnota wordt geagendeerd en dan hierop dieper kan worden ingegaan. Volgend jaar zullen we ook de plattelandssubsidies inzetten om de voorstellen van onderuit te laten groeien en vanuit de provincie mede ondersteunen.

Flankerend onderwijsbeleid

Mevrouw STEVENS komt tussen in verband met het flankerend onderwijsbeleid en verwijst naar de oproep van de minister om tijdens de zomervakantie zomerscholen te organiseren. Veel leerlingen werden onder andere via de digitale lessen niet bereikt en heel wat leerlingen stevenden op een leerachterstand. Een financiële ondersteuning werd voorzien en wetende dat het nodig was, groeide op vele plaatsen het idee om zomerscholen op te starten. Maar de leerkrachten waren al overbevraagd. Aangemoedigd door en samen met de lokale besturen werden dan toch heel wat initiatieven genomen. Gelukkig bood de provincie snel aan om de opstart en organisatie van die scholen mee uit te bouwen.

Onze zomerscholen waren een succes, alleen waren er enorme wachtlijsten. De nood was heel groot. We weten nu al dat volgende zomer de ouders en de kinderen ook zullen vragen om in te schrijven in zo'n zomerscholen. Want ook dit schooljaar loopt niets zoals het gewenst is. We lezen het dagelijks, de leerachterstand wordt steeds groter. Vandaar mijn vragen:

- Hoe liep het in de andere gemeenten?
- Liep het daar ook zo vlot en waren er ook wachtlijsten?
- Gaan die gemeenten ook terug zomerscholen willen inrichten?
- Kunnen we volgend jaar ook nog op het pakket aan ondersteuning rekenen?

Mevrouw TALHAOUI interpelleert in verband met de evaluatie van de zomerscholen. De coronacrisis heeft ook onze schoolgaande jeugd niet gespaard. Spreekster is verheugd dat de provincie mee haar schouders heeft gestoken onder de organisatie van de zomerscholen. De sluiting van de scholen tijdens de eerste golf en het overschakelen naar digitaal onderwijs op afstand was voor veel leerlingen en leerkrachten een beproeving. Vooral leerlingen uit sociaal-zwakkere milieus bouwden een ongezonde leerachterstand op die hen waarschijnlijk de volgende schooljaren nog zal achtervolgen. Vandaar mijn vragen:

- Is het evaluatierapport of een deel ervan al binnen?
- Hoeveel gemeentebesturen of scholen hebben deelgenomen aan het project om zomerscholen te organiseren?
- Hoeveel leerlingen hebben hiervan kunnen genieten? Hoelang hebben ze inhaallessen kunnen genieten? Verhouding lagere/middelbare scholen?
- Is er een verschil te onderkennen tussen de verschillende netten?
- Gaan de inhaallessen ook door tijdens de kerstvakantie?

- In de Stad Antwerpen wordt wegens onverwacht succes aan een duurzaam karakter gedacht. Quid provincie?

Mevrouw HELSEN heeft de gegevens over de evaluatie. De provincie heeft zelf een aantal dingen geëvalueerd, maar Vlaanderen heeft van in het begin gevraagd dat er ook een kwantitatieve evaluatie zal komen over gans Vlaanderen. We hebben altijd in contact gestaan met Thomas More, de hogeschool in onze provincie, die voor gans Vlaanderen de evaluatie gedaan heeft. Zij hebben speciaal voor onze provincie een aantal cijfergegevens beschikbaar gesteld. Dat biedt ons de mogelijkheid om goed te kijken naar de resultaten van de zomerscholen en hoe we daar in de volgende periode mee om kunnen gaan.

We zien in onze provincie een goeie spreiding van het aantal zomerscholen. Er is een aanbod geweest in zowel de kleine gemeenten als de stedelijke gebieden. In Vlaanderen, waren net de helft van de aanvragers een lokaal bestuur. In de provincie Antwerpen is het aandeel van de initiatief nemende lokale besturen groter, met een percentage van 66%. Wat het aanbod van de lokale besturen betreft:

- 13 (of 72%) aanbod voor het lager onderwijs,
- 7 of (82%) aanbod lager en secundair onderwijs
- 1 (of 16.7%) aanbod secundair onderwijs.

Naast de lokale besturen, hebben ook 11 schoolbesturen een aanbod gerealiseerd in onze provincie, waarvan

- 5 zomerscholen lager onderwijs,
- 1 zomerschool lager en secundair onderwijs
- 5 zomerscholen secundair onderwijs.

Mevrouw Helsen beschikt niet over informatie wat de spreiding over de netten betreft.

Wat betreft de grootte van de zomerscholen in onze provincie, zijn er 9 kleine zomerscholen met 160 leerlingen; 15 middelgrote zomerscholen met 817 leerlingen en tot slot 8 grote zomerscholen met in totaal 1377 leerlingen. In Vlaanderen werden 7421 leerlingen bereikt in de zomerschool. Wij hebben als provincie Antwerpen 2 354 leerlingen hiermee bereikt, of 31,3%. Daarmee doen we het goed als provincie, want Antwerpen vertegenwoordigt ongeveer 28% van de totale leerlingenpopulatie in Vlaanderen.

De meeste zomerscholen vonden plaats in de loop van de laatste drie volledige weken van de maand augustus. De meeste zomerscholen hadden een looptijd van 14 dagen. De zomerscholen hebben bereikt wie ze wilden bereiken: leerlingen met een leerachterstand en leerlingen uit een anderstalige en/of kansarme thuisomgeving. Bovendien had ruim één op de vijf zomerschoolleerlingen voordien al schoolse achterstand opgelopen, los van corona. Slechts 4% van de leerlingen haakten af vóór de helft van de zomerschool. De andere leerlingen waren massaal aanwezig, ook al was het vrijblijvend.

Wat betreft de eigen evaluatie en geleerde lessen, zal mevrouw Helsen niet ingaan op de zomerscholen van het provinciaal onderwijs, maar op het ondersteuningsaanbod dat wij binnen flankerend onderwijsbeleid hebben op poten gezet.

Wat dat betreft stelt spreekster dat het een geslaagde editie betreft. Daarnaast werd ook de samenwerking met Schoolmakers positief geëvalueerd. De communicatiedienst van de provincie heeft zijn uiterste best gedaan om alles klaar te hebben, wat in coronatijd geen vanzelfsprekendheid was. Ook de mensen van flankerend onderwijsbeleid en DocAtlas hebben in een periode waar ze normaal van vakantie genieten een permanentie opgezet. Gedeputeerde Helsen spreekt haar dank hiervoor uit.

Uiteraard zijn er verbeterpunten, welke hoofdzakelijk zijn terug te brengen tot het krappe tijdsbestek. We plannen om in 2021 zomerscholen opnieuw aan te bieden omwille van de toegenomen nood. Van januari tot juni zal er een gefaseerd plan worden uitgerold waarin de opeenvolgende stappen duidelijk gespreid zijn in de tijd en er beter kan worden aangesloten bij de noden van lokale besturen, vrijwilligers, coördinatoren van zomerscholen en dergelijke.

Wat betreft de organisatoren van zomerscholen tekenden op de eerste webinar van 19 mei 45 lokale besturen in. Een 25-tal hebben nadien ook een dossier ingediend bij Vlaanderen (hiervan gingen er 21 effectief door), andere besturen hebben gekozen om een speelleeraanbod uit te werken. De provincie hielp de lokale besturen met het invullen van hun aanvraag, werkte opleidingsmodules uit, maakte afspraken met hogescholen, ging een samenwerking aan met klasceement om materiaal te verzamelen, richtte een online platform op om vrijwilligers te zoeken, had een helpdesk en zorgde voor back-up tijdens de zomer. De lokale besturen ervaarden een duidelijke meerwaarde bij de hulp bij het invullen van het dossier voor Vlaanderen.

Begin 2021 start de provincie met een actief aanbod aan onze lokale besturen. We willen in de eerste plaats die lokale besturen bereiken, die omwille van de te korte tijdspanne niet mee stapten, maar wel interesse hadden.

Ons platform bereikte een kleine 200 vrijwilligers. Omdat het aanbod pas laat bekend werd, konden te weinig positieve matches gemaakt worden. Dat verbeterpunt is erg snel op te lossen door eerst het aanbod in kaart te brengen, en pas nadien vrijwilligers warm te maken zich aan te melden en hen enkel te laten kiezen uit bestaand aanbod. Bovendien blijkt dat vrijwilligers rekruteren vooral erg lokaal gebeurt en dat best ook zo blijft. Waar ons platform een overduidelijke meerwaarde heeft betekent, is bij het last minute afhaken van vrijwilligers.

De samenwerking met lerarenopleidingen verliep eerder stroef. Heel wat stages vielen in het water, maar lerarenopleidingen hadden tijdens de paasvakantie hemel en aarde bewogen om hun studenten te herplaatsen. In het kluwen van alle mogelijke soorten stages, was het niet zo eenvoudig om de studenten ook naar een zomerschool toe te leiden als stageplek.

Ook het aanleveren van goed didactisch materiaal vorderde maar met mondjesmaat. DocAtlas heeft veel meer dan andere jaren zomerkoffers gemaakt. In 2021 wil DocAtlas een actieve rol blijven spelen en haar aanbod nog beter kenbaar maken. Ook met de lerarenopleidingen willen we tijdig en concretere afspraken maken rond de samenwerking en stagekansen.

Vrijwilligers konden via de website ook inschrijven voor het volgen van online opleidingsmodules, op maat ontwikkeld door Schoolmakers. Deze modules werden erg gewaardeerd en zullen ook in de volgende editie klaar staan. De intervisies hadden weinig succes. Schoolmakers heeft in de plaats daarvan een belronde met de zomerschoolcoördinatoren gehouden, die als heel positief werd ervaren.

Een aantal keren signaleerden organisatoren ons dat het uitbouwen van het verrijksaanbod niet zo evident was. Nochtans is dat net een van de succesfactoren van een zomerschool. Heel veel lokale besturen hebben de handen in mekaar geslagen met organisaties, die op hun grondgebied al jeugdactiviteiten doen, maar hier zit nog groei in. Daarom wil de provincie in 2021 naast het aanbod rond het didactisch luik de focus leggen op spelend leren. Heel wat lokale besturen willen hier ook het zwaartepunt op leggen. Naast schoolmakers willen we een gelijkaardige partner onder de arm nemen om zo ook kruisbestuiving te bekomen tussen spel en leren.

Gedeputeerde Helsen zegt dat de zomerscholen de leerachterstand nooit helemaal kunnen oplossen. Toch kiest de provincie ervoor om dit initiatief te laten groeien en als

provinciebestuur te ondersteunen. We hadden al een hoog aandeel in het aantal leerlingen dat beroep kon doen op een zomerschool, maar er is nog heel veel marge. Er lopen 100.000 leerlingen in onze provincie risico op leerachterstand. Ondertussen bleek vorige week dat bijna de helft van de leerlingen tijdens het voorbije schooljaar leerachterstand opliep. De helft van bijna 338.045 leerlingen, dat betekent in Antwerpen dus 169.000 leerlingen. Uiteraard mogen we van de zomerscholen niet alle heil verwachten, maar het is wel één van de acties die kan bijdragen tot het inlopen van de achterstand.

Mevrouw Helsen sluit af met de oproep om opnieuw de hand aan de ploeg te slaan om jaar na jaar meer leerlingen in de zomer deze leerkans te bieden. Ze bevestigt dat de deputatie de ondersteuning van zomerscholen structureel wil inbedden in ons flankerend onderwijsbeleid.

Mevrouw TALHAOUI repliceert dat de cijfers zeer interessant zijn en aanmoedigend dat de provincie haar steentje heeft bijgedragen in zo'n moeilijke periode en voor zoveel leerlingen. Mevrouw Talhaoui stelt echter nog enkele bijkomende vragen:

- Zijn de provinciale scholen ook opgenomen in de meting?
- Is de vraag met betrekking tot digitale tools ook in dit verband aan de provincie gesteld of hebben de school- en lokale besturen hieromtrent hulp gevraagd?
- Wat heeft Schoolmakers juist gedaan of moesten ze doen in het kader van de vermelde intervisie?

Mevrouw HELSEN antwoordt dat in deze evaluatie alle scholen werden meegenomen die een aanbod hebben gedaan, dus ook de provinciale instellingen. Wat betreft de digitale ondersteuning is het antwoord in de strikte interpretatie neen en werd er vooral inhoudelijke ondersteuning gevraagd.

Schoolmakers heeft verschillende opdrachten opgenomen, waaronder de ontwikkeling en inhoudelijke stoffering van het digitale platform. Daarnaast hebben ze de lokale besturen ondersteund bij hun aanvraag naar financiële ondersteuning bij Vlaanderen. Zij hebben tevens opleidingen gegeven aan de coördinatoren van de zomerscholen, hen begeleid en de opleiding van de vrijwilligers gegeven voor de start van de zomerschool. Ook hebben zij specifieke intervisiesessies gegeven waar beperkt gebruik van gemaakt. Daarom hebben ze hun nek uitgestoken om de kwalitatieve evaluatie te doen van de hele zomerschool en een kort natraject te realiseren.

Mevrouw TALHAOUI vraagt hoe ze de intervisie in deze context moet interpreteren.

Mevrouw HELSEN antwoordt dat er elke week een sessie was voorzien om vrijwilligers te helpen die vastliepen in de begeleiding van hun zomerscholen. Men heeft echter vastgesteld dat de mensen met de opleiding vooraf voldoende informatie hadden om de zomerschool in de praktijk waar te maken. Hierdoor is er zo goed als geen gebruik gemaakt van de intervisie. Daarom heeft Schoolmakers zich ingezet om in de plaats van deze intervisiesessies, de evaluatie op zich te nemen.

Plattelands- en dorpenbeleid

Mevrouw VAN HAUTEGHEM komt tussen in verband met het beleid rond veerkrachtige dorpen, één van de belangrijkste beleidspunten voor de volgende jaren. Met een participatief traject wil de deputatie de leefbaarheid van de dorpen verhogen. In de eerste fase heeft de provincie een tiental belangrijke items voor de dorpen opgesteld. In

een tweede fase worden deze items aan de lokale bevolking voorgelegd. In een derde fase gebeurt de analyse en nadien krijgen gemeentebesturen voorstellen om de leefbaarheid te ontwikkelen. Spreekster stelt volgende vragen:

- Hoe was de belangstelling tot op heden? Bereiken we een representatief deel van de inwoners?
- In hoeverre zullen de voorstellen ook effectief uitgevoerd worden? Bestaan daar afspraken over met het gemeentebestuur of zijn ze eerder vrijblijvend?
- Dorpenbeleid wordt voor een groot stuk bepaald door omgevingsvergunningen. Plattelandsbeleid hangt nauw samen met milieu en landbouw. Zowel voor het dorpenbeleid als het plattelandsbeleid is een samenwerking met andere departementen dus belangrijk. Zijn er afspraken tussen departementen en gedeputeerden om er over te waken dat de adviezen het provinciaal beleid inzake ruimte, milieu en landbouw volgen?

Mevrouw HELSEN antwoordt dat de belangstelling varieert van dorp tot dorp. In elk traject starten we het participatietraject met een startmoment waar iedereen uit het dorp is op uitgenodigd, met gemiddeld 60 tot 80 deelnemers. De uitnodiging voor de volgende sessies gaat naar de deelnemers aan het startmoment maar wordt nog wel via website en sociale media verspreid. Tijdens die sessies komen er gemiddeld een 20-tal mensen opdagen. De participatiesessies trekken gewoonlijk een mix van reeds geëngageerde mensen en mensen die ingeweken zijn in het dorp en graag meer deel willen uitmaken van de dorpsgemeenschap.

Als het gaat over representativiteit, denken wij dat een participatief proces representatief is wanneer zoveel mogelijk belangen, invalshoeken en perspectieven aan bod laat komen. Afhankelijk van de thema's die gekozen worden, betrekken we een specifieke doelgroep meer. Naast de mensen die deelnemen aan de sessies, proberen we ook mensen aan te spreken van andere groepen in functie van de noden van het traject. We zorgen ervoor dat onze methodieken gevarieerd zijn, en laagdrempelig zodat iedereen zijn zeg kan doen. Verder proberen we ook digitale manieren te zoeken om mensen te laten participeren, wat zeker voor jonge ouders een manier is om te kunnen deelnemen.

Verder start elk veerkrachtig dorpen-traject met het interviewen van sleutelfiguren in functie van de analyse van het dorp. Deze mensen trachten we ook warm te maken om "ambassadeur" van het project te zijn, en mensen uit hun omgeving warm te krijgen om deel te nemen. Om die representativiteit van invalshoeken te maximaliseren, zijn we sinds dit najaar aan de slag gegaan met een diversiteitsmatrix die we bij de intake van een traject met een gemeentebestuur bespreken. Na het invullen van de matrix gaan we na hoe we die diverse doelgroepen best betrekken.

In hoeverre de voorstellen ook effectief uitgevoerd zullen worden en of er (vrijblijvende) afspraken zijn over met het gemeentebestuur, antwoordt de gedeputeerde Helsen dat ieder traject start met een overleg met de gemeente waarbij de doelstellingen worden afgecheckt en de manier van werken wordt toegelicht. Daarbij wordt gevraagd aan de gemeente:

- Om op college en managementteam het traject toe te lichten tijdens de verschillende fasen van het traject;
- Om een ambtenaar af te vaardigen om dit traject intern te trekken;
- Om (facultatief) budget vrij te maken voor één actie uit het traject die als quick win wordt uitgevoerd, bij voorkeur in samenwerking tussen gemeente en betrokken inwoners;
- Om open te staan voor co-creatief werken: lokaal bestuur en inwoners gaan samen aan de slag;
- Om niet uit te gaan van aanbieder-klant relatie, maar dat provincie en gemeentebestuur gelijkwaardige partners zijn voor het slagen van het project;

- Om af te stemmen tussen voorgestelde acties uit de inwonersvisie en de meerjarenplanning.

Dit zijn geen bindende afspraken, maar wel adviezen voor het al dan niet slagen van het project.

Om de uitvoering te garanderen verloopt de opbouw van het veerkrachtige dorpen traject in drie fasen:

- Analysefase: heeft tot doel een "foto" te nemen van het dorp op dat moment;
- Visiefase: aan de hand van verschillende sessies werken we toe naar een inwonersvisie op het dorp. Die is gelijkaardig opgebouwd zoals een gemeente haar meerjarenplanning opmaakt.
- Actiefase: uitvoering van acties uit de inwonersvisie door gemeentebestuur en door inwoners zelf.

Tot nog toe eindigde een traject na fase 2. Er werd een inwonersvisie met doelen en acties afgeleverd, en dan was het aan burgers en gemeentebestuur om ermee aan de slag te gaan. Eén van de manieren om beweging te krijgen in het verhaal van het dorp, was de gemeente overtuigen om middelen te voorzien voor een "quick win". Dit is een veeleer makkelijke verbetering, een actie die met een geringe inspanning een relatief grote verbetering teweegbrengt.

Verder was de afspraak dat de inwonersvisie door het college ter kennisname werd geagendeerd. Sommige gemeentebesturen zijn expliciet met die visie aan de slag gegaan en sommige besturen hebben uit die visie elementen gehaald die meegenomen zijn in hun meerjarenplanning. We merken wel dat een doorgedreven opvolging van een dergelijk visiedocument niet altijd eenvoudig is voor gemeentebesturen. Het vraagt dat aan verschillende randvoorwaarden wordt voldaan: voldoende tijd en middelen vrijmaken; vertaling van visiedocument naar een gedeelde visie binnen de gemeentelijke organisatie; vertrouwen en betrokkenheid opbouwen en flexibel omgaan met meerjarenbegroting. Om een gemeentebestuur stappen te leren zetten in die randvoorwaarden zal in het kader van Veerkrachtige Dorpen vanaf 2021 de provincie de gemeente en inwoners tijdens deze actiefase ondersteunen, en dit gedurende 1 tot 3 jaar. Daarin gaan we telkens drie stappen doorlopen:

- Omzetten van visie naar actieplan
- Valideren van het actieplan
- Van actieplan naar uitvoering, waarbij er wordt gestreefd om:
 - Het proces maximaal in handen van gemeente te doen belanden.
 - Het aan boord brengen en houden van de betrokken ambtenaren bij de gemeentelijke diensten.
 - Het meenemen van inwoners en verenigingen in het proces, door uitvoering van acties in hun handen te brengen en regelmatig participatiemomenten te organiseren voor het dorp zodat mensen mee zijn met de opvolging van het plan.

Mevrouw Helsen erkent dat het dorpenbeleid voor een groot stuk bepaald wordt door omgevingsvergunningen en het plattelandsbeleid nauw samen hangt met milieu en landbouw. Om deze reden is er dan ook regelmatig overleg (6-tal keer per jaar) in een werkgroep wonen-kernen-dorpen over de stand van zaken van geWOONtebreker, kerkentrajecten, onderzoek verdichting woonkernen, zorgzame dorpen en veerkrachtige dorpen. Eenmaal per kwartaal wordt deze groep uitgebreid met adviseurs van alle diensten waar inhoudelijke linken zijn. Bij de opmaak van iedere analyse worden alle adviseurs van de provincie bevraagd over het beleid dat zij vanuit hun dienst eventueel uitrollen in dat dorp. Rond open ruimte werd een afstemmingsvergadering met 3 departementen in het leven geroepen.

De heer SCHOOFs komt tussen in verband met ontwikkeling van slagkrachtige streekplatformen. Hij verwijst naar een deputatiebesluit van 14 mei 2020, waarin is opgenomen dat de Vlaamse financiering wordt beëindigd met het einde van het werkingsjaar 2020. Hiermee stelt Vlaanderen een einde aan een jarenlange traditie van het financieren van coördinatie van tripartiet overleg tussen lokale besturen, sociale partners en streekactoren in functie van een integraal streekbeleid en bovenlokaal werkgelegenheidsbeleid op eigen maat van een regio. In de plaats daarvan is in het Vlaamse Regeerakkoord een piste slimme regionale specialisatie met een provinciale taakstelling geformuleerd die veel mogelijkheden biedt om het (sub)regionale economisch weefsel helpen transformeren. Het is dus duidelijk dat de provincie over verschillende troeven beschikken om hierop in te pikken, maar we beschikken momenteel over onvoldoende capaciteit om heel actief mee te werken aan deze nog uit te werken strategie. Een belangrijke kanttekening die hierbij gemaakt wordt is dat financiering van streken niet leidt tot het realiseren van de doelstellingen, maar projectfinanciering meer kansen biedt;

De heer Schoofs ondersteunt de nieuwe beleidsvisie, maar stelt volgende bedenkingen en vragen:

- Moet men eerst geen grondige fase opstarten waar naast de data inventarisatie, de expertise van experts wordt opgezocht die een bredere kijk kunnen geven op wat de slimme regionale specialisatie kan omvatten, wil men niet in de status quo landen? Dit geheel moet leiden tot een coherentie visie rond wat men beoogt, criteria en vooral hoe men innovaties detecteert.
- Hoe gaat het bestuur dit organiseren zodat er geen vehikel ontstaat van financiering van wat reeds is versus innovaties en men in de bestaande netwerken blijft hangen?
- Hoe gaat de selectie tot stand komen van de projectkeuzen?
- Hoe worden lokale besturen betrokken?

De heer ANCIAUX komt tussen in verband met het vernieuwd streekbeleid van de provincie Antwerpen en verwijst hiervoor naar de provincieraad van 26 november 2020. Hij steunt het gegeven dat de provincie een belangrijkere rol wil opnemen voor een hernieuwd streekbeleid, als volwaardige partner wil deelnemen aan het streekoverleg en wil inzetten op streekbeleid. Het stoort hem echter dat het hernieuwd streekbeleid niet het gevolg is van een diepgaand overleg met de bestaande streekplatformen. Volgens de heer Anciaux kan mits wat goede wil er samen met de bestaande streekplatformen gewerkt worden rond innovatie, regionaal accountmanagement en op projectmatige streekondersteuning. Net zoals het binnenhalen van meer Europese middelen naar onze provincie. De spreker meent dat een herschikking van de subsidiëring van meer dan 180.000 EUR anders kan. Een eenzijdige en niet gedragen stopzetting van de subsidiëring van de coördinatie van de streekplatformen vindt spreker een gemiste kans. Hij stelt dan ook volgende vragen:

- Hoe wil de deputatie de bestaande streekplatformen verder betrekken met de nieuwe aanpak Streekbeleid. Is de deputatie bereid om in echte dialoog te treden met de bestaande streekplatformen?
- Wil de deputatie de voorzitters van de 4 streekplatformen uitnodigen in de commissie Platteland, Europa, Flankerend onderwijs- en arbeidsmarktbeleid zodat ze hun werking, met bereikte resultaten, kunnen toelichten?

Mevrouw VERHAERT interpelleert in verband met streekbeleid, en in het bijzonder het werkingsgebied intercommunale Igean. Dat de huidige provinciebesturen ook actief betrokken moeten worden bij een eventuele regiovorming is een idee dat de sp.a-fractie

graag onderschrijft. Ook de raad heeft daar, als het hoogste orgaan, een belangrijke input te leveren. Toen de provincies verplicht werden zich terug te trekken uit de intercommunales, zijn constructies opgezet om de geit en de kool te sparen. De intercommunales moesten te vriend gehouden worden, de provincies moesten minstens een deel van hun centen terug hebben. De bedoeling was destijds dat intercommunales en provincies elkaar zouden vinden in materie die beiden aanbelangden. Zaken die een provincie toch van plan was te doen, konden dan via intercommunales lopen, over de verdeling van de centen moest -in consensus- beslist worden. Bij gebeurlijke onenigheid zou de provincie het laatste woord hebben. De kerntaken van de provincie bleven uitgevoerd worden, intercommunales hoefden niet failliet te gaan en de cohabitatie zou nog in lengte van jaren oppervlakkig zorgeloze samenwerking opleveren.

Dat de samenwerking slechts oppervlakkig zorgeloos is, mag nu wel blijken. In het kader van de lovenswaardige burgemeesterconvenant betaalt de provincie Igean dus om gemeentebesturen te begeleiden naar minder CO2 uitstoot. Medewerkers van de provincie komen daarbij ook workshops geven aan medewerkers van de gemeente. We hebben hier dan ook echte experts op het vlak van milieu, water, energie etc. Eerlijk gezegd is mij veel minder duidelijk wat de intercommunale in deze materie precies aan meerwaarde levert aan de gemeentebesturen.

Maar nu komt het: om een participatief traject met burgers op te starten, betalen wij aan een opleidingscentrum om -namens Igean- gemeentebesturen te leren hoe ze burgers moeten benaderen. Wij betalen dus aan de concurrentie of toch minstens concullega (intercommunale) om iemand anders te betalen voor dat wat de provincie zelf goed kan: doelgroepen benaderen, met hen spreken, hen overtuigen en aanzetten tot acties rond klimaatadaptatie. Jarenlang ervaring is hier in huis opgebouwd met MOS, met bosgroepen, met groepsaankopen energie, met klimaatstrijd, met communicatiecampagnes voor heel specifieke tot brede doelgroepen. En ik weet het: het bestuursakkoord wil niet dat we nog met burgers praten, alleen met besturen, B2B heet dat dan. Maar dit is toch werkelijk te gek voor woorden.

Een ander project betreft de ondersteuning in duurzame mobiliteit. Dat is helemaal in de geest van wat het compromis beoogde. Maar centen van de provincie geven aan een intercommunale opdat die ze doorgeeft aan een drietal gemeenten die verweesd achterblijven in de vervoersregio: is dat de bedoeling van onze streeksamenwerking? Dan kan de provincie zich toch beter sterk maken en het voorzitterschap van de vervoersregio opeisen, zoals al vaker gevraagd is door gemeentebesturen. Openbaar vervoer organiseren is geen kerntaak van lokale besturen. Dat moet de Vlaamse overheid doen. Als de vervoersregio nu dat doet wat wij al lang vrezen, namelijk geld van het platteland naar de stad versassen, dan moet een provincie optreden voor de kleintjes. Niet langs een slinkse weg nog wat geld toestoppen zodat we in Essen, Kalmthout, Wuustwezel een beetje kunnen bricoleren met een halve busverbinding die niet eens goedmaakt wat de vervoersregio ons afneemt. Mijn vraag is dus deze: in hoeverre vindt de deputatie dat dit soort projecten nog past in de geest van de streekontwikkeling, regiovorming én het eigen bestuursakkoord?

Mevrouw HELSEN had al aangekondigd om in de provincieraad stil te staan bij het vernieuwd streekbeleid van de provincie Antwerpen en dankt de provincieraadsleden voor hun pertinente vragen. De keuze die de deputatie gemaakt heeft, is gebaseerd op een evaluatie door Vlaanderen die ook in die verschillende streekplatformen besproken is. Verschillende thema's werden in deze evaluatie belicht die er tot de keuzes van de deputatie hebben bijgedragen.

Vlaanderen heeft de streekplatformen ten gronde bekeken en in kaart gebracht. Wat de thema's betreft komen we tot de vaststelling dat de streekplatformen met verschillende snelheden werken en verschillende zeer uiteenlopende thema's behandelen. Daarenboven behoren vele van deze thema's niet meer tot de bevoegdheden van de

provincie. In deze evaluatie is ook vastgesteld dat de sociaaleconomische strategie op streekniveau zoals het nu is vastgelegd weinig relevant is.

Wat betreft de organisatie van de streekplatformen, wordt er ook daar vastgesteld dat er te weinig interne capaciteit is en de partners die nodig zijn om het verschil te maken, niet aanwezig zijn in de streekplatformen waardoor er wel hoge ambities zijn maar de resultaten eerder beperkt. Ook in de andere provincies merken we de verschuiving naar een andere benadering, maar we moeten oog hebben voor de eigen context.

Vlaanderen heeft ook gekeken naar de bestuurskracht van de streekplatformen en heeft vastgesteld dat het regionaal leiderschap achteruitgaat, te weinig aan daadkracht ontwikkelt en de keuze om lokale besturen in te bedden strategisch niet de juiste keuze is. Het zijn vooral de provinciebesturen, de intercommunales en de gebiedsgerichte Vlaamse initiatieven die de bestuurskracht ontwikkelen.

Gedeputeerde Helsen overloopt de evaluatie per streekplatform, maar samengevat wegen we als provincie onvoldoende op de inhoudelijke keuzes en organisatie- en projectwerking in verhouding met onze financiële en personele inzet en vallen te veel activiteiten (en inzet) buiten de provinciale bevoegdheden. Daarnaast wordt ondanks de toegenomen actiegerichtheid, de laatste jaren nog steeds te veel ingezet op coördinatie ten nadele van projectwerking en is de betrokkenheid van Vlaanderen en cruciale partners onvoldoende. De impact van de streekplatformen op streekontwikkeling is dan ook te beperkt, waardoor innovatie zich afspeelt op andere fora.

Op basis van deze conclusies zette Vlaanderen de financiering stop. De provincie Antwerpen wil blijven inzetten op streekbeleid, rekening houdend met de evaluatie van de streekplatformen en het Vlaamse en Europese beleid. De provincie Antwerpen wil als volwaardige partner blijven deelnemen aan het streekoverleg en inzetten op streekbeleid met een focus op 3 pijlers:

- Inzetten op opportuniteiten slimme regionale specialisaties in samenwerking met Vlaamse overheid;
- Inzetten op regionaal accountmanagement naar lokale besturen, streekactoren en samenwerkingsverbanden;
- Inzetten op projectmatige streekondersteuning in plaats van coördinatie.

Tot slot geeft mevrouw Helsen nog een stand van het overleg met de verschillende streekplatformen.

De heer SCHOOFS hoopt dat er in deze provincieraad nog veel gediscussieerd zal worden over de streekplatformen, aangezien de provincie hiermee kan bewijzen dat ze een belangrijke functie hebben in het economische weefsel. Hij besluit dat hij weliswaar niet begrijpt waarom de detailhandel hierin geen plek heeft en zal hierop later terugkomen.

Mevrouw VERHAERT dankt de gedeputeerde voor de uiteenzetting, al meent ze dat er niet echt een antwoord wordt geboden op haar vragen, aangezien deze gingen over lopende afspraken. In haar vragen gaat het over om duurzame mobiliteit en klimaatadaptatie, en is mevrouw Verhaert het niet eens dat de provincie daarop onvoldoende kunnen sturen en verwijst naar een oud principe 'wie betaalt, bepaalt'. Ze besluit dat als de gedeputeerde wil dat men de provincie overbodig vindt, men zo moet verder doen.

Mevrouw HELSEN verbaast zich over de repliek van mevrouw Verhaert. In haar antwoord werd juist uiteengezet dat de provincie wil afstappen om gewoon het geld te geven voor de coördinatie, maar zelf wil sturen, onze mensen zelf wil inzetten en de middelen op een andere manier wil gebruiken om meer aan te sturen. Ik dacht dat het een duidelijke

boodschap was en dat dit het antwoord was dat u verwacht. We zijn volop in overleg met de partners in IGEAN om de nieuwe aanpak duidelijk te maken en dat ze zich hierop ook best organiseren.

Mevrouw VERHAERT stelt dat daar geen discussie over is. Haar punt is dat de provincieraad deze raad beslist over geld dat naar IGEAN gaat, waarvan spreekster meent dat we dit zelf kunnen doen. Dat is geld over de balk gooien, al zij het niet omdat de projecten niet zinvol zijn.

Mevrouw HELSEN licht toe dat het over twee verschillende elementen gaat, met name het streekbeleid en de gekoppelde middelen, en het streekfonds gekoppeld aan de intercommunales. Wat betreft de streekfondsen is de deputatie in gesprek hoe die middelen deze legislatuur kunnen worden aangewend en hoe dat kan kaderen in het provinciaal beleid. De gedeputeerde stelt dat dit een ander debat is, dan de debatten rond het streekbeleid, waarvan de deputatie bewust kiest om deze gesprekken uit elkaar te houden.

Mevrouw VERHAERT besluit dan dat de streekfondsen op deze manier blijven lopen en aanmodderen.

Mevrouw HELSEN repliceert dat de deputatie samen met de intercommunales ten gronde bespreekt waarvoor de middelen van het streekfonds kunnen dienen en enkel kunnen besteed worden voor zaken die kaderen in het provinciaal beleid.

De heer VANDENDRIESSCHE stipt nog kort enkele inhoudelijke punten aan. Bij de streekplatformen werd naar de regiovorming verwezen, maar spreker meldt wel dat deze grenzen volledig anders liggen. Volgens de heer Vandendriessche een opvallend gegeven en mogelijk een discussiepunt. Hij vraagt tot slot hoe ons budget zich verhoudt tot de middelen van Vlaanderen en hoe dat wordt georganiseerd.

Mevrouw HELSEN duidt dat in het verleden Vlaanderen 600.000 EUR vrijmaakte voor de werking van de streekplatformen in onze provincie. De provincie voorzag 186.000 EUR en financierden hiermee de streekcoördinatoren. De middelen van Vlaanderen zorgde ervoor dat projectontwikkeling mogelijk was. Deze middelen vallen nu weg, waardoor we 186.000 EUR hebben om vier streekplatformen te financieren. We hebben als provincie onmiddellijk gezegd dat we met deze middelen niet hetzelfde kunnen doen. Dat dwingt ons om die ganse werking te herbekijken. Daarvoor kijken we naar de evaluatie van Vlaanderen. Vlaanderen stelt dat we moeten inzetten op die slimme specialisaties en daar willen we als provincie voluit voor gaan. We zullen er ook voor zorgen dat er mankracht voor ter beschikking is vanuit de provincie, want hier hebben we echt een kans als provincie om onze rol te spelen.

De heer ANCIAUX dankt de gedeputeerde en vraagt om de evaluaties van de Vlaamse overheid over de streekplatformen te bezorgen. De heer Anciaux verwijst naar het engagement van de gedeputeerde om de raadsleden op de hoogte te houden van de verdere evolutie. Hij neemt aan dat het onderwerp dan ook nog regelmatig in de raad zal komen, maar geeft alvast zijn interesse in de stand van zaken in deze mee.

De vergadering wordt geschorst om 18.00 uur.